

Előfizetési díj:

Negyedévre 1 frt
Félévre 2 frt
Egész évre 4 frt

Egyes szám 20 kr.

Megjelen havonként
kétyszer.

HERKULES

SZERKESZTIK:

PORZSOLT JENŐ.

PORZSOLT KÁLMÁN.

Szerkesztőség

és

kiadóhivatal

Budapest, József-körút
5. szám.

Kéziratokat vissza nem
küldünk.

Az „Achilles“ Sport-Egylet, az „Aradi Korcs-Egylet, „Magy. Testgyakorlók köre“ a „Beregszászi Korcsolyázó-Egylet,“ a „Bpesti, hegyvidéki turista-Egylet,“ a „Budapesti Korcsolyázó-Egylet,“ a „Budapesti Torna-Egylet,“ a „Debreczeni Korcsolyázó-Egylet,“ a „Debreczeni Torna-Egylet,“ az „Egyetemi Athletikai Club,“ „Első Magyar Vivó-Egylet,“ az „Érsekújvári Vivó- és Torna-Egyesület,“ a „Fertői Csónakázó-Társaság,“ a „Győri Csónakázó-Egyesület,“ a „Kassai Korcsolyázó-Egylet,“ a „Kolozsvári Athletikai Club,“ a Kolozsvári „Korcsolyázó-Egylet,“ a „Főv. Vivó-Club,“ a „Körmendi Athletikai Club,“ a Kunszentmártoni Csónakázó-Korcsolyázó-Egylet,“ a „Magyar-Ovári Torna- és Vivó-Egylet,“ a „Marosvásárhelyi kerékpár-Egylet,“ a „Makói Torna-Egylet,“ a „Maros-Vásárhelyi Korcsolyázó-Egylet,“ a „Lévai Torna- és Vivó-Egylet,“ a „Lőcsei Korcsolyázó-Egylet,“ a „Maros-Vásárh. Torna-Egyl.“ a „N. Bányai Torna és Korcsolyázó-Egylet,“ a „Nagy-Enyedi Korcsolyázó-Egylet,“ a „Nagy-Kanizsai Torna-Egylet,“ a „Nagy-Kállói Korcsolyázó-Egylet,“ a „Nemzeti Hajós-Egylet,“ a „Neptun Budapesti Evező-Egylet,“ az „Ó-Becsei Kerékpár-Egyesület,“ az „Ó-Budai Torna-Egylet,“ a „Pécsi Athletikai Club,“ a „Pozsonyi Hajós-Egylet,“ a „Pozsonyi Torna-Egylet,“ a „Privigyei Korcsolyázó-Egylet,“ a „Rimaszombati Korcsolyázó-Egylet,“ a „Sátoralja Újhelyi Korcsolyázó-Egylet,“ a „Selmeczi Akadémiai Athleta-Club,“ a „Soproni Korcsolyázó-Egylet,“ a „Szabadkai torna-Egylet,“ a „Szarvas Korcsolyázó-Kör,“ a „Szegedi Csónakázó-Egylet,“ a „Szegedi Korcsolyázó-Egylet,“ a „Szegedi Torna-Egylet,“ a „Székely-Udvarhely Korcsolyázó-Egylet,“ a „Székesfehérvári Korcsolyázó-Egylet,“ a „Temesvári Korcsolyázó-Egylet,“ és az „Újvidéki kerékpár- (Bicycli Egyesület,“ a „Pápai korcsolya-egylet,“ a „Torontáli korcsolyázó- és hajós-egylet,“ „Szegedi Kerékpár-egyesület,“ „Veszprémi torna-egylet,“ „Tordai korcsolyázó-egylet,“ „Budapesti Torna-Club,“ „Zsombolyai atletikai club,“ a „Szászvárosi atletikai club,“ a „Szolnoki korcsolyázó-egylet,“ a „Budapesti polgári lövészegyesület,“ „Sportkedvelők köre“

HIVATALOS KÖZLÖNYE.

A vallás- és közoktatásügyi miniszter ő nagyméltósága 47,020. számú rendeletével ajánlja e lapot Magyarország összes tanintézetének.

TORNA.

Javaslatok

az iskolás tanulók testi nevelése érdekében.

(Harmadik közlemény.)

E) Polgári és szakiskolák.

22. A polgári iskolákban a testi nevelés ugyanazon terv szerint haladhat, mint a középiskola I. — VI. osztályában; azonban az ipari és gazdasági szaktanfolyammal egybekapcsolt polgári és felső népiskolában különösen a rendszeres testgyakorlatot és a szabadtéri gyakorlatokat kell ápolni, az általános nevelési szempontok a kézimunkánál pedig háttérbe szorulnak. A játék gyakorlása végett néhány délután szabaddá tétele szükséges.

23. A kereskedelmi iskolák tanulóinak testi nevelése a középiskola VII. és VIII. osztálya tanulóinak számára felállított elvek szerint intézendő. Ez iskolákban is feltétlenül szükséges a testi nevelés. Adassék alkalom a játék gyakorlására; hozassék be a testgyakorlat tanítása; az áruismével és kémiával kapcsolatosan rendeztessenek laboratoriumi gyakorlatok; az utazásoknak ne csak tanulmányi, hanem testi nevelési céljuk is legyen.

24. Az ipari szakiskolák se maradjanak a testi nevelés híjával. Itt a rendszeres testgyakorlat katonai értelemben tanítandó; a szabadtéri gyakorlatokra nagy súly fektetendő. Az egészségtani oktatás különös figyelemmel legyen az iparra, ugyszintén az életmentésből gyakorlandó fogások az ipari munkálkodásnál előforduló balesetekre.

25. A tanító- és tanítótónő képző-intézetekben a testi nevelésnek öncélján kívül a népiskolai tornatanítás és a népiskolai testi nevelés vezetésére szükséges képesség megadására kell irányulnia.

F) Felsőbb tanintézetek.

26. A felsőbb tanintézetekben magára az ifjúságra háramlik az a kötelesség, hogy testi erejét és ügyességét

tovább fejlessze és férfias tulajdonságokat szerezzen. Az intézetek fentartói könnyítsék meg az ifjúságnak e részbeli köteletségének teljesítését. Minden felsőbb iskolának legyen elegendő nagy helyisége a testgyakorlatok számára; alkalmaztassék torna- és vivómaster. Adassék meg az ifjúságnak a mód, hogy könnyű szerrel üzhesse a sport különféle nemeit.

27. A felsőbb iskolák hallgatóinak testi épsége megróvása, de tanulmányi és nevelői szempontból is mielőbb orvosolni kell a felette kedvezőtlen lakásviszonyokból származó bajokat. Ezek lehetetlené teszik az egészséges társadalmi életnek fejlődését az ifjúság között; oly társadalmi körökkel hozzák érintkezésbe az ifjúságot, a melyektől távol tartandó; csaknem utalják a kávéházi életre. Ezért felette kívánatos, hogy esetleg a meglévő ösztöndíjalapok felhasználásával lakóházak létesíttessenek a főiskolai hallgatók számára.

G) Leány-iskolák.

28. A kilencedik életheztől kezdve a leányok testi nevelése eltérő kell, hogy legyen a fiuk testi nevelésétől. A rendszeres testgyakorlatokban alkalmazkodni kell a leányok nemi sajátosságai követelményeire. A gyorsabb nemi fejlődés időszakának beálltával a kötelező tornaoktatás megszüntetendő.

A nőnevelés általában, de különösen a leányok testi nevelése, nők kezében legyen.

Az iskola adjon alkalmat a leányoknak mozgási játékokra, amely azonban szintén csak a fenn megemlített időpontig legyen kötelező; azontul a leányok csupán szülőik kívánságára vehessenek részt.

H) Internatusok.

29. Az internatusokban a tanuló ifjúság testi neveléséről való gondoskodás igen könnyű lévén, erre vonatkozólag nem tételnek részletes javaslatok.

III. A neveléssel kapcsolatos javaslatok.

30. Az iskolába járást az időszakokhoz kell szabni.

Nem helyesíthető a korai tanításnak megkezdése télen; nyáron pedig délkor és délután nagy meleg idején meg kell szüntetni a tanítást.

31. Az iskola gyakoroljon felügyeletet a tanulók testi tisztaságára, és ha e részben hiányok tapasztaltnak, a szülők azokra figyelmeztetendők.

32. Mindazokon felül, a miket a testi nevelés érdekében az iskola van hivatva megtenni, még irányt kell hogy adjon a házi nevelésnek is, hogy ebben is kellő figyelem fordítassék az ifjúságnak testi épségben megtartására. Valamint fegyelmi és iskolai rendtartásra tartozó dolgokra, azonképpen a testi nevelés iránti követelményekre rendes időközökben figyelmessé kell tenni a családot, hogy tájékozva legyen arra nézve, a mit e tekintetben tőle vár az iskola.

Ezért a tanév elején a beiratások alkalmával nyomtatványt kell a szülők kezébe adni, a melyben a testi nevelés tekintetében szükségesekre tétessenek figyelme-sekké. Az iskola követelje meg, hogy a család óvja meg gyermekét az ártalmas életmódtól, ne engedje szivarozni, kávéházakba és vendéglőkbe járni; adjon neki elég időt az alvásra; ne kényszerítse hosszú virasztásra; ne vigye vendégségbe, zajos multságokba, nem gyermekeknek való színházi előadásokba. Fordítson gondot a test ápolására és edzésére, a tisztaságra stb. Az otthon töltött időben ne terhelje túl a gyermekét mindenféle nyelvek és zene tanításával.

Hasonlóképpen a tanév végével újból figyelmessé kell tenni a szülőket arra, hogy a nagy szünidőt gyermekeik testi nevelése érdekében kellően használják fel. Ekkor van az ideje az uszásnak, utazásnak, lovaglásnak.

33. Hasonló figyelmeztetések intézessenek a főiskolákon is az érkező és távozó hallgatókhoz. Tétessenek figyelmessé a testi nevelésük céljából rendelkezésükre álló eszközökre és hivassanak fel azoknak kellő felhasználására.

IV. A társadalom teendői.

34. Az iskolán és a családon kívül a társadalomnak is vannak kötelességei az ifjúság testi nevelése tekintetében. Az ő teendője, iskolás és nem iskolás gyermekek számára játszó-helyeket, korcsolyázó pályákat, fürdőket és uszodákat létesíteni és ezeken a kellő felügyeletről gondoskodni.

35. A társadalom teendője a testi nevelés ügyét egyesület uton népszerűsíteni és terjeszteni. Alakuljon a testi nevelést előmozdító országos egyesület.

36. A társadalomra számos emberbaráti feladat vár, mely a testi neveléssel kapcsolatos, a mely feladatoknak a társadalom kisebb mértékben eddig is megfelelt, de kívánatos, hogy a jövőben még hathatósabban feleljen meg. Ily feladatok:

- Távol lakó szegény gyermekeknek élelmezése.
- Szegény iskolás gyermekeknek felruházása és táplálása télen.
- Szegény gyermekek falura kitelepítése a szünidő alatt.
- Skrofulás, vérszegény gyermekek számára fürdő berendezése.

37. Az országos közegészségügyi egyesület alakítson bizottságot, mely nagyobb szabású iskola-egészségügyi megfigyeléseket és kutatásokat végeztesen, első sorban a fővárosi iskolákban.

V. Az állam teendői.

38. Mint iskolafentartó, az állam adjon példát és

valósítsa meg iskoláiban mielőbb a helyes testi nevelés rendszerét.

39. Mint az országos közoktatásügy vezetője, hívja fel az állam az iskolafentartókat, hogy a testi nevelést az általuk fentartott iskolákban honosítsák meg és a szükséges eszközöket adják meg.

40. Hasson oda a kormány, hogy az iskolák egészségügyi tekintetben erélyesen és hathatósan ellenőriztessenek.

41. Gondoskodjék a kormány a testi neveléshez szükséges tanerők képzéséről és képesítéséről. E részben elvül kimondandó, hogy úgy mint az elemi iskolákban, a magasabb iskolákban is a tornatanítás és testi nevelés az intézetek tanáraitra és tanítóira bízassék. Tehát mindenütt, a hol tanárok és tanítók képeztetnek, intézkedni kell, hogy az illetők már a tanfolyam ideje alatt megszerezzék a testi neveléshez szükséges elméleti és gyakorlati képességet.

42. Tegye lehetővé a kormány, hogy az iskolai utazások, melyek nemcsak a testi nevelés, hanem általános paedagogiai szempontból is rendkívül nagy jelentőséggel bírnak, mentől nagyobb elterjedést nyerjenek. E végből szükséges, hogy az iskoláknak utazások alkalmával a vasutak által nagy kedvezmények adassanak.

43. Miután a testi nevelés kapcsolatos a közérkölc-siséggel, kívánatos, hogy a hatóságok a nyilvános életben mindent üldözzenek, a mi az ifjúság erkölcsére megmetélyezőleg hathat. Nevezetesen tiltassék meg szemérmetlen képeknek és iratoknak a boltok kirakataiba való kitétele, miután ezek az ifjúság képzeletét ingerlik; tiltassék meg a pénzzel való játszás az utcán, a gyermekeknek való pálinka-árulás.

Fodor József s. k.

bizottsági elnök.

Dollinger Gyula s. k.

Szuppán Vilmos s. k.

bizottsági jegyző

Dr. Kálmán Mór s. k.

Porzolt s. k.

A budapesti torna-club választmányát és tisztségviselőit mult számunkban hiányosan közöltük. Ime a hiteles névsor: Hieronymi Károly diszelnök. Gróf Hadik Barkóczy Endre elnök. Dr. Hauser Adorján másod elnök. Egerszeghy Mihály alelnök. Választmányi tagok: Bundsmann Jenő, Effenberger Károly, Iszer Károly, Kankovszky Vilmos, ifj. Klein János, Perger Ignác, Réty Menotti, Reinitzer Rezső, Schuster Zsigmond, Schwarzmayr Lajos. Póttagok: Mirgay Gyula, Egyed Sándor, Szőgy Béla, Tergovcsics Jenő, Prachtl József. Pénztárvizsgáló bizottság: Pretsch Károly, Reinwald Antal, Liebesberg Gyula. Tisztségviselők: Titkár: Kankovszky Vilmos. Szertárnok: Iszer Károly. Pénztáros: Schuster Zsigmond. Ellenőr: Effenberger Károly. Ügyész: Dr. Semadam Sándor. Orvos: Dr. Hieronymi Cornél.

A soproni tornaegylet az idén is megülte márcz. 15-ikét s ez évben is az egyetlen volt hazai sport-egyleteink között, mely e napot megünnepelte. Az ünnepélyről a következőket írják: Szük körben, de annál magasztosabban és méltóbban ülte meg a torna-egylet márczius 15-ét, a szabadság ünnepét. Az ünnepély programját a torna-zenekar által előadott „Induló” nyitotta meg, melynek befejezte után a derék tornászok a torna-induló nagy lelkesedéssel énekelték el. Az ünnepi program többi pontja a társas vacsora után tartatott meg. Kezdődött a torna-egylet régi tagja, Maár János ünnepi beszédével, mely mélyen átgondolt előadásával a márcziusi napok nagy jelentőségeit fejtegette. A szép és lelkes szavak elhangzása után Jilek Ferencz általános lelkesülés mellett lendületes beszédében jellemezte Kosuth Lajost. Utána Fläsch Gusztáv egyleti tornász alkalmi beszédét nagy lelkesüléssel adta elő, mely előadás gyűjtőn hatott a nagyszámu közönségre. Az ünnepély díszét nagyban emelte a tornaegylet szóvivője, Bella Lajos, valamint a 48-as szabadságharcz élő tanujának, Loks a Dánielnek megjelenése, kiket a tornászok hosszantartó éljenzéssel fogadtak. Bella Lajos emelkedett hangulatu beszédében megemlékezett márczius 15-ének jelentőségéről, egyszersmind buzdította a magyar

érmelmű torna-egylet tagjait összetartásra és hazafiasságra. Wiesinger Károly tanár érdekes előadást tartott az 1848. év márczius 15-ének lefolyásáról, mely szépen átdolgozott beszéd után Maár János elszavalta Tomek Ödön lendületes alkalmi költeményét, Felköszöntőkben hiány nem volt, s különösen megemlítésre méltó Flasch Gusztávnak toaszija Bella Lajosra, a torna-egylet mélyen tisztelt szövívjére; valamint Maár János felköszöntője a tántoríthatatlan magyar érmelmű 48-as honvédra, Loksa hácsira. A program egyes szónoki és szavai pontjai közt hazafias dalokat énekeltek. A szép és minden tekintetben kiválóan sikerült ünnepély — melyre a rendező torna-egylet minden tekintetben büszke lehet — csak reggel 3 órákor ért véget.

Fl. G.

A tanuló ifjuság tornaversenyei. Az országos jellegű tanulói tornaversenyek az idénről való elmaradása több helyen kedvetlenséget szült. Ez mindenesetre sajnálatos és nem szabad engednünk, hogy az érdeklődés a versenyek ügye iránt lankadjon. Figyelmébe ajánljuk az iskolaigazgató és tornatanár uraknak, hogy a miniszter által kinevezett rendező bizottság kimondotta lapunk szerkesztőjének indítványára, hogy azért helyi versenyek nem csak rendezhetők, de rendezendők. Nagyon kérjük az ügy érdekében a tanférfiakat, vegyék kezükbe a központban elejtett fonalat s rendezzenek helyi versenyeket, melyeknél természetesen minden irányban szívesen áll lapunk a tanférfiak szolgálatára.

Lapunk mai számához mellékelve küldi az előnyösen ismert fővárosi cég *Geitner és Rausch* teljes tavaszi árjegyzékét. Olvasóink figyelmébe ajánljuk.

ATHLETIKA

Az Achilles sport-Egylet, 1892 évi márcz. 1-én tartotta meg Vermes Lajos alelnök vezetése mellett igazgatói választmányi ülését. A nevezetesebb határozatok közül kiemelendők a következők.

A palicsi versenypályáról az elnökség jelentése tudomásul vétetett azon hozzáadással, hogy a Magyar Asphalt részvénytársaság tartozik 10 czm. beton 1 $\frac{1}{2}$ czm. asphalt burkolattal a pályát f. é. május 1-ére elkészíteni. A verseny bizottság megalakult és 25 tagja különböző funkciókkal lettek küldve. Versenynapokul kijelöltettek. Május 1-én Tavasszi küzdelmek. Megnyitó ünnepélye az Asphalt verseny pályának és az „Achilleon”-nak Középiskolaitanulók részére korosztályonként 10 m. gyorsfutás 3 km., gyaloglás; 150 méteres gátverseny. Ökölvívás ki lett tűzve. Győztesek egyleti ezüst és bronz érmekkel nyernek.

Egylettagok részére 1 km. vasparipa verseny; 1609 m., 5 km. 10 km. kerékpárversenyek; 3 km. gyaloglás; 100 m. futás; 1609 m. gátverseny, súlydobás és súlyemelés, végül 3 km. biztonsági iramgép versenyek lettek kiírva. Julius 24-én a múlt évben elmaradt bajnoki és viadali küzdelmek versenygyaloglás és vasparipa versenyek Zentáról Palicsra. Julius 31-én uszóversenyek Augustus 7 1892 évi országos jellegű bajnoki és viadali küzdelmek. Augustus hó 14-én csolnak versenyek. Október hó 2-án őszi versenyek. Október 9-én országúti versenyek Palicson. Összetett versenyek Jovások ellen. 1893 január és február hóban korcsolya és vitorlás jégaltal versenyek.

Dr. Vermes Lajos
egyleti alelnök.

Az „Achilles sport-egylet” évi rendes közgyűlését 1892. apríl. hó 16-án esti 7 órákor tartja meg Szabadkán az egyesületi torna helyiségben.

Az „A. S. E. választmánya nevében 1892 márcz. 11.

Dr. Vermes.

Lawn-tennis a Margitszigeten. A Magyar atletikai club *Bezeredy* Viktor miniszteri tanácsos indítványára igen derék vállalatba fogott: a lawn-tennis labdajátékot kívánja meghonosítani a középosztályban s e célra a Margitszigeten fog *József* főherceg ö fensége beleegyezésével labdázó helyet készíttetni. A Budapesti lawn-ten-

nis egylet elnöke *Zichy* Rudolf gróf évekkal ezelőtt föl-szólította lapunk szerkesztőjét, hogy működjek közre azon törekvésében, hogy a testedző angol labdajáték ne csak a főuri körök kizárólagos kedvtelése legyen s terjeszsze azt a társadalom egyéb köreiben is. E célból számtalan dolgozatot és képet közöltünk már lapunkban s csak örvendhetünk, ha a magyar atletikai club vállalata sikerülni fog.

A Casinók és a sport. Néhány Casinókban és olvasókönyvtárban igen üdvös reform indult meg: a kártyázás mellé sőt helyébe a testedző sportokat óhajtják bevenni s e célból vivó és czéllövő eszközöket vásárolnak hogy a tagok a casino helyiségében vihassanak és célra is löhessenek. Már említettük, hogy a budapesti „Országos casinóban *Lisznyay* Tihamér kezdeményezésére az ujitást behozták; most jelünthetjük, hogy az „Otthon” írói körben is hasonló mozgalom indult meg. Mindenesetre igen óhajtandó volna, ha különösen vidéki casinóink fölkarolnák az egészséges eszmét.

LÖVÉSZET

A budapesti polgári lövészegyesület közgyűlése.

Gyönyörű szép idő kedvezett a lövészegylet közgyűlésének, mely iránt élénk érdeklődés nyilvánult, bár megközelítőleg sem akkora, mint a múlt évben. Számos tag családját is kihozta a lövőházba, sőt már a lövészetet is megkezdették a tüzesebb sportmanok, mint Néma Antal, *Welsh* Emil s még néhányan. A gyűlésen *Érczhegyi* Ferencz főlövész-mester elnökölt. A jegyzőkönyv hitelesítésére kiküldettek: Dr. Kollár Lajos és *Szelestey* Géza. Lakner Janos jegyző által nagy gonddal összeállított évi jelentés és költségvetés letárgyalása után *Érczhegyi* főlövész-mester indítványára elhatározták, hogy május elsején a felvidéki inségesek javára kerti ünnepélyvel, tűzijátékkal és tombolával egybekötött diszlövészettel tartanak. A rendes lövő-saison is e napon veszi kezdetét. Elhatározták továbbá, hogy az országos lövész-szövetség létesítésére megteszik az előkészítő intézkedéseket, továbbá, hogy a millennium alkalmával országos lövész-ünnepélyt rendeznek, melyre a külföldi lövész-szövetségeket is meghívják. A szavazatszedő bizottságba kiküldettek *Hampel* Sándor elnöke alatt *Szukováth*, *Lyubolyovics*, *Némethy*, *Kallner*, *Kanyó* és *Friedrich* urak. Végül a választásokat ejtették meg.

A választás a következő eredménnyel végződött: Főlövész-mester: *Érczhegyi* Ferencz. Helyettes főlövész-mesterek: *Havas* Sándor, *Kirner* József. Lövész-mesterek: *Andretti* Anselm, Dr. *Axaméth* Lajos, *Benkő* Ferencz, *Ifj. Bún* József, *Déván* Károly, *Fabián* József, *Gabrinnyi* Samu, *Herczog* Péter, *Krauz* Nándor, *Litschauer* József. Pénztáros: *Freyberger* Pál. Ellenőr: *Szabó* M. Ferencz. Jogtanácsos: *Kollár* Lajos. Orvos: Dr. *Paldt* Lajos. Gazdák: *Weisz* Antal, *Lindmayer* Ferencz. Jegyzők: I. *Lakner* János, II. *Lohr* József. Választmányi tagok: Dr. *Andaházy* László, *Bauer* József, *Biscara* Endre, Dr. *Darányi* Ignác, *Del-Medico* Ágoston, *Dömötör* Gedeon, *Eberling* József, *Eckermann* Ede, *Friedrich* Károly, *Galauner* Károly, *Gallner* József, *Hampel* Sándor, *Harnischfeger* József, *Harsányi* István, *Hasselberger* Imre, *Hauszmann* Sándor, *Hofhäuser* Elek, *Jakabffy* István, *haraszi* Jellinek Henrik, *Jellinek* Antal, *Kanyaró* Sándor, *Kemény* István, *Lazarus* Antal, *Lehmayer* Nándor, *Linczbauer* Fülöp, *Liptai* Lajos, Dr.

Ludvik Endre, Mihálovics Antal, Moldoványi Sándor, Novák József, Dr. Országh Sándor Ott Károly, Palotai Rezső, Petsits Mark, Pfeiffer János, Dr. Rác Károly, Ribáry József, Rosconi Lipót, Rupp Zsigmond, Skrobaneck Károly, Szelestey Géza, Szepessy István, Szwierák Ágost, Schiller György, Tabody József, Dr. Toldy László, Tüll János Schumy Rezső. Számvizsgáló bizottság: Pfeiffer János, Gallner József Szukováthy István Szundy Radó Rosconi Lipót.

A választmány alakuló ülését ápril 8-ikán tartja Érczhegyi főlövész-mester elnöklete alatt a lövőházban. Ez ülésnek tárgyai lesznek a megalakuláson kívül új tagok fölvétele és a májusi ünnepély előkészítése.

Nyilazás.

(Képpel)

A tavasz beálltával ismét bemutatjuk az angoloknak s különösen az angol nőknek egy kedvelt sportját: a nyilazást. Több év óta ismételten agítalunk e sport meghonosítása érdekében, de mindeddig eredménytelenül. Pedig a nyilazás, mely természeténél fogva a szabadban való mozgással van egybekötve, kiválóan testedző mulatság s egyaránt ajánlható minden rendű és nemű ifjuságnak. Elő sorban az athletikai és a lövészegyesületek volnának hivatva e sportot meghonosítani s szíves figyelmükbe ajánjuk most a saison közeledtével.

Nyilazás.

Budapesti polgári lövészegylet

Értesítő!

A budapesti polgári lövész-egyesület, tisztelt tagjai szíves tudomására hozza, hogy a folyó év nyári évadjában ugy saját, valamint családtagjai, nemkülönben az általuk bevezetett vendégek részére a lövész-egyesület kerti-helyiségében, (II. ker., Nagy Rókus utca végén) — kedvezőtlen időkhöz a termékekben — katonazené hangversenyeket rendez belépti-díj fizetése nélkül. A zeneelőadás kezdete délutáni 4¹/₂ órakor este 10 óráig, a következő napokon:

Junius 5-én vasárnap, Junius 6-án hétfőn, Junius 12-én vasárnap, Junius 19-én vasárnap, Junius 26-án vasárnap, Julius 3-án vasárnap, Julius 10-én vasárnap, Julius 17-én vasárnap, Julius 24-én vasárnap, Julius 31-én vasárnap.

Jó ételek és italokról jutányos árak mellett gondoskodva lesz.

Budapestben, 1892. évi márczius hóban.

A választmány.

VELOCIPÉDEZÉS

A kerékpár katonai czélokra alkalmazása Franciaországban.

A katonai kerékpározás szervezésével foglalkozik a francia vezérkar. A már kész tervezet a kerékpározásnak béke és háboruban alkalmazandó módzatait tartalmazza, de kiterjeszkedik a kerékpárral végzendő szolgálatot ellátó kerékpározó egyének számának megállapítására s azok elosztására is. E tervezetben foglaltakról már néhány kerékpár-sportlap egész csodadolgokat újságot olvasóinak, a melyek a valóságnak, különösen e tervezet világitása mellett éppen nem felelnek meg, sőt azokat a mesék országába száműzik. Ilyenek voltak ugyanis némelyek ama hírei a melyek szerint a kerékpárosokból századok állítottatnának össze, a melyek azután forgó pisztolylyal kezök-

ben a legteljesebb futamással rontanának az ellenségre s így e századok a könnyű lovassággal versenyzhének. E merész tervezetésekből mi sem valósul meg, a mi igen természetes is; de elvitathatlanul bizonyos az az egy, hogy a kerékpározásnak jó utaknál a katonai jelentős és hír-zerző szolgálatban jogos tere van, s hogy ennél fogva ennek katonai czélokra kihasználása el nem mulasztható.

A tervezet külön kerékpározó osztagok felállítását nem czélozza, de igenis azt, hogy a tartalék és területi csapatok állományába tartozó kerékváros sportférjak békében nyilvántartassanak, háboruban pedig a törzsek és csapattestekhez beosztassanak.

A kerékpározó szolgálat szervezésével foglalkozó bizottság azt javasolja, hogy hadjárat esetén minden hadtest-főhadiszálláshoz 8, minden hadosztály-törzshadiszálláshoz 4, minden dandár-parancsnoksághoz 2, továbbá minden gyalogezredhez 4 kerékpáros osztás; e szerint minden hadtest 96 kerékpárost kapna.

A hadiszükséglet 4000 főt tenne ki.

Ezenkívül tervezetik még az is, hogy részint begyakorlás, részint pedig a küldöncök pótlására gyalogezredenkint két kerékpáros rendszeresítették, a kik száma körülbelül 600 főt tenne ki.

Évenként július 1-ére általános pályázat hirdettetik ki. E szolgálatra pályázóktól megkivántatnék és pedig a törzsekhez beosztandóktól, hogy 90 kilométernyi utat legalább is 6 óra alatt, a máshova beosztandókból pedig, hogy 50 kilométert legalább 4 óra alatt befutni képesek legyenek.

Használatra a bicyclette választatott; minden egyén saját gépét tartoznék használni, a melyért békében 0.50 frank, gyakorlatoknál 0.75 frank koptatási díjat kapna naponként a kincstártól. Háboruban a szükséges kerékpárok becsértékük megtérítése mellett harácsolatnának. A gépek javítása költségeit, ugy a szolgálatban elvesztett vagy tönkrement gépek árát szintén a kincstár térítene meg.

Végül a bizottság azon javaslatot terjeszti elő, miszerint a kerékpározás terjesztése okából a tüzérségi műhelyekben 600 drb gép rendeltessék meg, s osztassék ki a csapatoknak. E javaslat azonban nem fogadtatik valami tetszéssel, felhozzák ellene ugyanis, miszerint gazdasági tekintetből, de meg a katonai kiképzés szempontjából sem lenne czélszerű, hogy néhány műkedvelő kedvéért költséges gépet készíttessenek a drága és gyakorlatlan állami gyárakban, holott — ha éppen szükség lenne rájuk — a kifejlődött magánipar sokkal olcsóbban szállíthatná.

Arbltt.

Séta-velocipéd

(Képpel)

A velocipédnek igen sok fajtát bemutattuk má; most a séta-velocipédet mutatjuk be, mely angol találmány s különösen Anglia indiai gyarmatainak divatozik. A gép elején fonott kosár van alkalmazva, mely ülőhelyül szolgál s a gépet hajtó sportsmannak ülése e mögött van. A hajtó erő lánczokkal vitetik át a kerekre. A gép egyébként önmagát magyarázza.

A velocipédkezés évadja bekövetkezett a szép tavaszi idővel s nemcsak a fővárosban, hanem bizony a vidéken is mindenütt megkezdődött a velocipédkezés. Fővárosunkban igen sok mostanában a „vad“ kerékpárost vagyis olyan, a ki nem tagja semmiféle sport-egyletnek. Ezenkívül a városligetben leginkább a nem rég alakult, „Hunnia“ bicycle-club egyenruhái lehet látni s e clubelnökét Jósika Kálmánt, gyakran láttuk már szép időben egy egy csapat barna ruhás kerékpáros élén a városligetben.

Séta-velocipéd.

CSÓNAKÁZAS.

Az evező sport szezóját már nemskára hivatalosan megnyitják, oly szép tavaszi idő járja. Ez évben

igen szép evező évadra van kilátás; mert remélhető, hogy az országos evező szövetséget sikerül létrehozni s ez talán egy kissé össze fogja hozni a nagyon is széthúzó evező egyleteket.

A vitorlázó sport egyelőre csak az Adrián indul meg s csak ezután a Balatonon. A császári és királyi yachtraj nemskára tartja versenyét s a Stefánia yacht egyesülettől többen, így Eszterházy Mihály gróf, Bathány Tivadar gróf és Szarvassy Sándor funkcionálnak az adriai yachtrajnál is. A Stefánia-yacht egyesület balatoni versenyének népszerűsítése érdekében a nem rég alakult „Dunántuli közművelődési egyesület“ és meg fog tenni minden lehetőt.

PÁLYÁZAT.

A pozsonyi ág. hitv. evang. lyceumban a tornatani-tói állomás a jövő tanév kezdetével betöltendő. Az adandó heti órák száma 16, a díjazás 600 frt. Pályázhatnak oklevéllel bíró egyének vallásra való tekintet nélkül. A kellően felszerelt folyamodványok f. évi április hó 20-ig a lyceumi igazgatósághoz beküldendők.

Pozsonyban, 1892. márczius hó 5-én.

Dr. Samarjay Károly,
a pozsonyi ág. h. ev. egyházközség felügyelője.

Alapított 1850. évben

Ö Felsege a király legmagasabb személyes elismerése!

Minden verseny alkalmával legelső érmeikkel kitüntették!

Cs. és kir. szabad. Chemiatechnikai labororium, hectograf-, gummiáru és erömütáni és véső műintézet mindennemű irodai szükségletek gyára

KAUTSCHUK BÉLYEGZŐ-GYÁR

egyész **TINTNER J. E.** mérnök

A feleleges kir. család több tagjának, ugyszint a legmagasabb bel- és külhoni hatóságok, előjáróságok, intézetek stb. szállítója.

Budapest, Kigyóter 2. szám. — Bécs, V. Krongasse 6, saját házában.

Hirdetések felvételnek

a kiadóhivatalban

Budapest, VIII., József-körut 5. sz.

Porzsołt Ernő

műépítész és építómester

építési irodája

Budapest, VIII Rőck Szilárd u 4

elvállal mindennemű építkezéseket, tervek készítését és kivitelét: palotákat bérházakat, nyaralókat, tornacsarnokokat, csónakdákat, versenypályákat stb

Budapesti közuti vaspálya-társaság.

HIRDETME NY.

A budapesti közuti vaspálya-társaság

XXVII-ik rendes közgyűlése

folyó évi április hó 4-én délutáni 3 órakor az evang. iskola-épület dísztermében (IV. ker., Sütő-utca 1. sz. a.) fog megtartatni.

NAPIREND:

1. Igazgatósági évi jelentés, előterjesztése az 1891. évi zárszámadásnak és mérlegnek, s a felügyelőbizottság erre vonatkozó jelentésének, az osztalék megálapítása, határozat a felmentvény megadása érdemében.

2. A társulati választmány újbóli megválasztása. (Alapszabály 50. §-a.)

3. Netaláni egyéb indítványok a t. cz. részvényesek köréből, amennyiben alapszabályszerűen (8 nappal a közgyűlés előtt írásban) fognának ez igazgatóságnál bemutatatni.

Szavazati jogot adnak a társaság közgyűlésein (alapsz. 15 és 20. §§.) egyaránt a társaság részvényei s illetőleg élvezeti jegyei, ha legalább négy nappal a közgyűlés előtt az igazgatóságnál letéteményeztetnek; de a névre szőlő részvények és élvezeti jegyek csak annyiban, a mennyiben a részvénykönyvben 45 nap óta vannak a letevők saját neveire írva.

Felkéretnek tehát a t. cz. részvényes urak, kik jelen közgyűlésben részt venni óhajtanak, miszerint a czimleteiket, a szelvényekkel együtt, bezárólag f. évi márczius 31-ig az igazgatóságnál (VI. kerület, Andrássy út 9. sz.) d. e. 9-12, d. u. 4-5 óra között térítvény mellett letenni méltóztassanak, hol a szavazási igazolványokkal egyideűleg az előterjesztendő zárszámla és mérleg, valamint a felügyelő bizottság jelentése is lesz átvehető.

Budapest, 1892. márczius 12-én.

Utányomás nem díjazatik.

Az igazgatóság.

Meghívás

a magyar leszámító- és pénzváltó-banknak

1892. évi márczius hó 30. napján déli 12 órakor a polgári kereskedelmi testület nagytermében (Budapest, V. ker. Ötvös-tér 1. sz. a.) tartandó.

XXII-ik rendes közgyűlésére.

NAPIREND:

1. Az igazgatóságnak jelentése az 1891. évi üzletről.

2. Az igazgatóság számadása és a megálapítandó osztalék feletti indítványa.

3. A felügyelő-bizottság jelentése az igazgatóság által elkészített évi számadás és mérleg valamint a nyereség felosztását illetőleg tett indítványok megvizsgálásáról.

4. Határozathozatal ezen tárgyak feletti és felmentvény kiadása az igazgatóság és felügyelő-bizottság részére.

5. Az alapszabályok megváltoztatása.

6. A felügyelő-bizottság megválasztása.

Azon t. cz. részvényesek, kik a közgyűlésen részt venni kívánnak, felkéretnek, hogy az alapszabályok 17. §-a értelmében részvényeiket a még le nem járt szelvényekkel együtt legkésőbb f. évi márczius 27-ig a társaságnál Budapesten, vagy az Unió banknál Bécsben letéteményezzék.

A megvizsgált mérleg és az erre vonatkozó felügyelő-bizottsági jelentés 1892. márczius 22-től kezdve a társaság helyiségeiben a részvényesek rendelkezésére áll.

Budapesten, 1892. márczius hó 11.

Az igazgatóság

ELSŐ MAGYAR ÁLTALÁNOS BIZTOSÍTÓ TÁRSASÁG BUDAPESTEN.

I. TŰZ-, SZÁLLITMÁNY- ÉS JÉGBIZTOSÍTÁSI ÜZLET.

KIADÁSOK. Harmincnyedik évi zárszámla 1891. január 1-től 1891. december 31-ig. BEVÉTELEK. VAGYON. Mérleg-számla 1891. december 31-én. TEHER.

KIADÁSOK		BEVÉTELEK		VAGYON		MÉRLEG-SZÁMLA 1891. DECEMBER 31-ÉN		TEHER	
I. Tűzbiztosítás.		II. Szállítvány-biztosítás.		III. Jégbiztosítás.		Részvényalapítóké		Társasági tartalékoké	
forint	kr	forint	kr	forint	kr	forint	kr	forint	kr
Kifizetett károk a viszontbiztosított rész levonása után		1890. évi nyeresémi-számla: maradvány		809 81		202480 58		Részvényalapítóké: teljesen befizetett 2000 egész részvény á 1000 forint	
Függőben maradt károk tartaléka		I. Tűzbiztosítás.		1768127 54		1.980.000 — Magyar kir. italmérségi jog kár-talanítási 4 1/2%-os költségek á 97.		Részvényalapítóké: teljesen befizetett 2000 fél részvény á 500 forint	
Szerzési költségek a viszontbiztosított rész utáni bevétel levonásával		Az 1890. évről áthozott késpénz díjtartalék a viszontbiztosított rész levonásával és minden megterhelés nélkül		23063 55		1.100.000 — m. vasuti 4 1/2%-os ezüst kölcsönkötvény á 98.75		1.000.000 —	
Jóvedelmi adó és bélyegilletékek		Az 1890. évről áthozott díjtartalék 29.207.153 frt 28 krnyi kötött biztosítások utáni díjak		79886 96		375.000 Lira olasz alapít. kötv. á 89.50 335.625 frs. — cs. á 9.35 1/2		8000000 —	
Postabérek		Az 1890. évben fenmaradt tartalék függőben volt károkért		7887 39		Pesti Lloyd társ. kötv. s egyéb értékpapírok árfolyam szerint.		2416139 94*	
Adakozások közhasznú célokra		II. Szállítvány-biztosítás.		110738		A tisztviselői nyugdíjalap értékpapírai árf. szerint			
A tűzbiztosítási üzletet terhelő igazgatási költségek		Az 1890. évben fenmaradt tartalék függőben volt károkért		1978209 20		A fenti értékpapírok után az év végéig esedékes kamatok			
Behajthatlan követelések leírása		III. Jégbiztosítás.		327436 97		Leszámitolt, visszlészámitolt és egyéb váltók			
A követ. évek késpénz-díjtartaléka a viszontbiztosított rész levonása után és minden megterhelés nélkül		Az 1890. évben fenmaradt tartalék függőben volt károkért		60565 05		Különbözetű adósságok:			
1768217 98		IV. Egyéb bevételek.		7206101 42		a) Pénzkészlet és maradványok a képviselőségnek			
4206950 80		Bovított szelvények után, valamint egyéb befolyt kamatok és árfolyamnyereség eladott értékpapírok és idegen pénznemek után				b) Maradványok idegen biztosító intézeteknél			
55534 92		Társasági házak tiszta jövedelme				Jégbiztosítási osztály folyó számlán			
127786 98						Központi pénzkészlet			
302436 42						A következő években lejáró díjváltók és díjkötelezvények összege			
103969 84						13.239.678 frt 26 kr.			
49174 45						9146748 56			
700 —						9146748 56			
331474 60									
7584 22									
1768217 98									
4206950 80									
55534 92									
11420 90									
24321 28									
9042 38									
18375 86									
379870 32									
1806806 99									
284181 72									
1216 71									
2421025 74									
459480 04									
7206101 42									

II. ÉLETBIZTOSÍTÁSI ÜZLET.

KIADÁSOK. Huszonkilencedik évi zárszámla 1891. január 1-től december 31-ig. BEVÉTELEK. VAGYON. Mérleg-számla 1891. december 31-én. TEHER.

KIADÁSOK		BEVÉTELEK		VAGYON		MÉRLEG-SZÁMLA 1891. DECEMBER 31-ÉN		TEHER	
Törlesztett kötvények díja		Ertékpapírok		15.020.501 frt 44 kr. ugyanis:		Díjtartalék		17.055.376 —	
forint	kr	forint	kr	forint	kr	forint	kr	forint	kr
Visszaváltott kötvényekért		Befolyt díjak: ez évben kiállított kötvények után		2.212.100 frtnyi m. földhitelint. 5 1/2% záloglev. 100 ftjával		2212100 —		levonva a viszontbiztosítási díjtartalékokat	
Haláleset után kifizetett károsszeg		az előbbi években kiállított kötvények után a biztosított tőke emelésére fordított nyeresémenyek		777.000 frtnyi m. földhitelint. 4 1/2% záloglev. 100 ftjával		777000 —		357.621-28	
Lejárt kiházasítási tőkékért		Mult évi függőben volt károk tartalékilletékek		2.958.600 frtnyi m. földhitelint. 4% zálogl. 95 ftjával		2810670 —		230404 54	
Kiházasítási biztosításoknál haláleset következtében díjvisszatérítés		Kamatjövdelem		2.400 frtnyi m. földhit. 5% ércért. zálogl. 116 ftjával		2784 —		468242 84	
Függőben levő károk tartaléka				884.500 frtnyi magyar kir. Államvasuti ezüst kölcsön 4 1/2%-os kötvények 98% ftjával		878443 75		211721 27	
Évjáradékokért				1.625.700 frtnyi magyar északkeleti vasuti 5% os-üzüst elsőbbs. kötvények 100 ftjával		1625700 —		714 69	
Viszontbiztosítási díjak				1907.900 frtnyi Budapest fővárosi 4 1/2%-os kölcsönkötvények 97 1/2 ftjával		1942957 75		2800 86	
Bélyegekért				3.985.000 frtnyi m. 4% földteherm. kötv. 91 1/2 ftjával		3646275 —		74 85	
Irodal. bér, postadíjak, nyomtatványok, uti-és egyéb költségek				13.450 Lira 32 c. olasz 5 1/2%-os járadék és kamatai		1128940 10		4726 68	
Tiszti fizetések				1891-ben esed. kamat. és elszám. pénzküldemény		5630 84		842996 32	
Jóvedelmi adóért				Jelzálog-kölcsönök		173580 39			
Orvosi díjakért				Kötvény-kölcsönök		198351 62			
Szerzési és díjbehajlási költségek				Viszontbizt. kötvény-kölcsönök		1771470 —			
Behajthatlan tartozások leírása				A központ tartozása folyó számlán.		15503 68			
Díjtartalék ez év végén				Vezér- és főügynekségek s mások tartozásai		355583 62			
1891. évi nyeresémi						419446 02			
19443773 56						17954436 72			

AZ IGAZGATÓSÁG:

Budapest, 1891. december 31-én. Agoston József, életbiztosítási osztályfőnök. Harkányi Frigyes, Léway Henrik, Ormody Vilmos, báró Schosberger Zsigmond, Gr. Zichy Nándor. Jeney Lajos, aligazgató, mint a közp. könyvezés főnöke.

A FELÜGYELŐ BIZOTTSÁG:

Budapest, 1892. március hó 17-én. Gróf Batthyányi Géza, Giczey Samu, Jekelfalussy Lajos, László Zsigmond, Sztányi Izidor. Kaczvinsky János, életbiztosítási könyvvivő.

32

Előfizetési díj:

Negyedévre 1 frt
Félévre 2 frt
Egész évre..... 4 frt

Egyes szám 20 kr.

Megjelen havonként kétszer.

HERKULES

SZERKESZTIK:

PORZSOLT JENŐ.

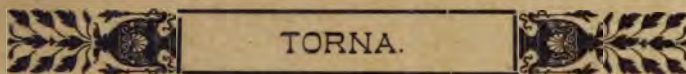
PORZSOLT KÁLMÁN.

Szerkesztőség
és
kiadóhivatalBudapest, József-körút
5. szám.Kéziratokat vissza nem
küldünk.

Az „Achilles“ Sport-Egylet, az „Aradi Korcs-Egylet, „Magy. Testgyakorlók köre“ a „Beregszászi Korcsolyázó-Egylet,“ a „Bpesti, hegyvidéki turista-Egylet,“ a „Budapesti Korcsolyázó-Egylet,“ a „Budapesti Torna-Egylet“ a „Debreczeni Korcsolyázó-Egylet,“ a „Debreczeni Torna-Egylet,“ az „Egyetemi Athletikai Club,“ „Első Magyar Vivő-Egylet,“ az „Érsekújvári Vivő- és Torna-Egyesület,“ a „Fertői Csónakázó-Társaság,“ a „Győri Csónakázó-Egyesület,“ a „Kassai Korcsolyázó-Egylet,“ a „Kolozsvári Athletikai Club,“ a „Kolozsvári „Korcsolyázó-Egylet,“ a „Főv. Vivő-Club,“ a „Körmenyi Athletikai Club,“ a „Kunszentmártoni Csónakázó-Korcsolyázó-Egylet,“ a „Magyar-Ovári Torna- és Vivő-Egylet,“ a „Marosvásárhelyi kerékpár-Egylet,“ a „Makói Torna-Egylet,“ a „Maros-Vásárhelyi Korcsolyázó-Egylet,“ a „Lévai Torna- és Vivő-Egylet,“ a „Lőcsei Korcsolyázó-Egylet,“ a „Maros-Vásárh. Torna-Egyl.“ a „N.-Bányai Torna és Korcsolyázó-Egylet,“ „Nagy-Enyedi Korcsolyázó-Egylet,“ a „Nagy-Kanizsai Torna-Egylet,“ a „Nagy-Kállói Korcsolyázó-Egylet,“ a „Nemzeti Hajós-Egylet,“ a „Neptun Budapesti Evező-Egylet,“ az „Ó-Becsei Kerékpár-Egyesület,“ az „Ó-Budai Torna-Egylet,“ a „Pécsi Athletikai Club,“ a „Pozsonyi Hajós-Egylet,“ a „Pozsonyi Torna-Egylet,“ a „Privigyei Korcsolyázó-Egylet,“ a „Rimaszombati Korcsolyázó-Egylet,“ a „Sátoralja Újhelyi Korcsolyázó-Egylet,“ a „Selmeczi Akadémiai Athleta-Club,“ a „Soproni Korcsolyázó-Egylet,“ a „Szabadkai torna-Egylet,“ a „Szarvas Korcsolyázó-Kör,“ a „Szegedi Csónakázó-Egylet,“ a „Szegedi Korcsolyázó-Egylet,“ a „Szegedi Torna-Egylet,“ a „Székely-Udvarhely Korcsolyázó-Egylet,“ a „Székesfehérvári Korcsolyázó-Egylet,“ a „Temesvári Korcsolyázó-Egylet,“ és az „Újvidéki kerékpár- (Bicycli Egyesület,“ a „Pápai korcsolya-egylet,“ a „Torontái korcsolyázó- és hajós-egylet,“ „Szegedi Kerékpár-egyesület,“ „Veszprémi torna-egylet,“ „Tordai korcsolyázó-egylet,“ „Budapesti Torna-Club,“ „Zombolyai atletikai club,“ a „Szászvárosi atletikai club,“ a „Szolnoki korcsolyázó-egylet,“ a „Budapesti polgári lövészegegyesület,“ „Sportkedvelők köre“

HIVATALOS KÖZLÖNYE.

A vallás- és közoktatásügyi miniszter ő nagyméltósága 47,020. számú rendeletével ajánlja e lapot Magyarországon összes tanintézetekének.

TORNA.

Egy tornaegylet munkarendje.

A Pozsonyi tornaegylet évi jelentését valóban min-taszerűen állította össze Göllner Károly titkár; külön közli Pirchala Imre elnök kitünő megnyitó beszédét, külön a titkári jelentést és külön a művezetői jelentést. Ez utóbbi a tornaegylet rendes munkarendjét adja s ezért tanulságosnak tartjuk azt egész terjedelmében közölni:

Rövid szabad tornázás után a rendes órát mindig együttes tag- és törzs-szabadgyakorlatok, vagy gyakorlatok kézi szerekkel (vezérszóra és ütemezés szerint) nyitották meg, a gyakorlatok neme és foka szerint 7–15 percnyi időtartamig. Ezek voltak: egyszerű és összetett szabadgyakorlatok (ellenirányúak is) különböző felállításban (körben is, helyből való elmozdnlással) társas gyakorlatok (közöttük az úgynevezett ellenállási gyakorlatok); kitarító gyaloglás és futás (fokozatosan 5-től 12 percig; futás akadályval is). A használt kézi szerek: fabot, vasbót, súlyzópárok, hosszú rud, egy és kettős buzogány (főképp körzések). Összeegyeztethetőnek tartottam továbbá s a szabadgyakorlatok idejébe helyeztem és rendjébe osztottam a bir-közásnemek alapgyakorlatait.

Következett a tornaóra közép része: a szertornázás, rendszeren két szerez, egyen-egyen 15 percig, csapatonként. A használt szerek s a gyakorlatnemek voltak: nyújtó, korlát, (magas, alacsony, kettős); gyűrűhinta, körhinta, (helybeli vagy hintázó gyakorlatokra); vizirányos, rézsutos, függőleges létra, ló, bak, (hosszában vagy keresztben); lebegőfa, roham deszka, rugódeszka, ugró zsámolyok magas és távugrás (ugródeszka nélkül is; ablakugrás,) mászópóznák (ezeken a gulák néhány alakzata); súlyok (ülő s fekvő helyzetben is) zsinóros gömbök. Összetételek: magas nyújtó, ugró-deszkával, elugrás a nyújtóról nád fölött, nyújtó-bak, magas és távugrás gyűrűhintával gyűrűhinta-bak; magas korlát ugródeszkával (oldalról is) rohamdeszka magas ugrással előre és oldalmagasugrással: (lóbak 3 helyzetben): bak magas és távugrás (ugrással a bak előtt vagy rajta túl). Czélszerűnek találtam szűkdelő gyakorlatokra

csapat-tornázásban 4 párhuzamosan a földre helyezett fabot különböző távu közét felhasználni. Ugyancsak megkísérlettem egy, majd több fabotnak hasonló elhelyezését a magas és távugrás előtti rohamtér különböző tagolására.

A rendes csapatornázás végezetével néhány órával elővettem még egy-egy szert képzett tornászok számára v. ó gyakorlatokkal.

Játékul szolgáltak: a kötélhuzás (különböző beosztással, helyzetben és fogással) meg a labdázás: a körróta a tornaestéknek elmaradhatlan csemegéje lett.

A szabályszerű erőfölvételt a tagok csak az évad elején végezték.

Megemlíthetem még az egy egész napra kiterjedő tornász-kirándulást a nyári évadban.

Exner Győző,
művezető.

A Békés-Csabai tornaegylet közgyűléséről a következőket írják: Az egyleti tagok meglehetősen érdeklődése mellett vasárnap délelőtt tartotta évi közgyűlését a csabai tornaegyesület, melyen Horváth János elnököt, ki is évi jelentésében több ízben elismerőleg nyilatkozott az egylet választmányáról, de különösen Steller Árpádnak az egylet iránti odaadó fáradozásairól, mert csak az által vált lehetségessé, hogy az egylet adósságaiból egy év alatt 515 lett frt törlesztve. Van az egyletnek 1 tiszteletbeli, 11 alapító, 27 pártoló, 90 rendes és 2 rendkívüli tagja. Összesen 136. Az egylet évi bevételeit a rendezett tornaverseny 267 frt 74 krral, a jégpálya 65 frt 60 krral, a társasv. csorák 39 frt 61 krral s a takarékpénztár által adományozott 50 frtja növelte. A bukott csabai népbanknál volt a tornaegyletnek 700 frt adóssága, de a csódtömeg és az egylet közti létrejött egyezség folytán az 224 forintban állapított; meg és ki is lett fizetve. Az állandó tornacsarnok építéséből van még az egyletnek 2400 frt 24 kr. adóssága. Az ez évi költségvetés 1159 frt 36 kr. bevétellel, ugyanannyi kiadással de adósság törlesztésre 600 frt van előirányozva, elfogadtatott Fábry Géza pénztárnoknak pedig példás ügybuzgóságáért jegyzőkönyvi köszönetet nyilvánított a közgyűlés. Helyesléssel találkozott Michnay Gyula művezető indítványa hogy az egylet ez évben is rendezzen tornaversenyt, ha nem is országost, de leg-
alább házi-versenyt. A verseny rendezése a választmányra bi-

zatott, ugyszintén a tornacsarnok udvarának befásítása. Az egyesület tisztikara, a választmányt kivéve, maradt a régi. — Elnök Horváth János, alelnök Steller Árpád, titkár Láng Gusztáv, pénztárnok Fábry Géza, művezető Michnay Gyula, orvos Reisz Miksa, ügyész dr. Seiler Vilmos. Választmányi tagok: Balogh István, Beliczey Géza, Gally János, Seiler Gyula, Korosi László, Szabó József dr. Zsitlinszky Endre, Walterstein Soma, Fábry Károly, Donner Lajos, Leszich László, Rosenthal Ignác id.; póttagok: Rolkó Béla, Klein Henrik Such Gyula, Györfi István, Hazay Arthur, Berndt Lajos. Számvizsgálók Fried Lipót, Jeney László és Gally Mihály.

Torna statisztika.

A fővárosi elemi iskolák tornaköteleseinek kimutatása az 1891/92

Kerület	Tornára kötelesek összege	Felmentések		Tornára alkalmatlanok összege	Tornára alkalmások összege
		Szertornázás alól	Egészen		
I.	908.	23.	25.	48.	860.
II.	754.	26.	15.	41.	713.
III.	776.	23.	32.	55.	721.
IV.	624.	„	39.	39.	585.
V.	790.	1.	24.	25.	765.
VI.	1687.	41.	76.	117.	1570.
VII.	1376.	22.	38.	60.	1316.
VIII.	1727.	40.	59.	99.	1628.
IX.	717.	„	21.	21.	696.
X.	360.	69.	10.	79.	281.
Összesen	9719	245	339	584.	9135.

A torna alóli felmentés okainak kimutatása.

Csontbántalom 63, Angol- és görvélykór 46, Gerincoszlop elgörbülései 29, Izületi bajok 39, Vérszegénység 59, Szervizsvbaj 38, általános testi gyengeség 81, Légzési szervek bántalmái 16, Sérvek 54, Fülbántalmak 17 Szembántalmak 54, Idegbajok 15, Egyéb bántalmak 73. összesen 584.

Gebhardt
tisztí főorvos.

A kolozsvári torna-vivoda kebelében erős torzsalkodás támadt; a rendes közgyűlésen megejtett választásokat kifogásolták s rendkívüli közgyűlést hívtak össze, melyen az új választás alapján a tisztikar következőképen alakult meg: Elnök dr. Haller Károly, alelnök, Züllich István jogtanácsos, Kővári Mihály titkár — pénztárnok, Imre Gergely, orvos, dr. Salamon József Választmányi tagok; dr. Csiki Viktor, Ferencz József, dr. Fischer Lajos, Korbuly Bogdán, Nagy Lajos, Nedoroszték János, dr. Török István, dr. Weisz József, Haller Rezső, dr. Groisz Gusztáv, Dobál Antal, Hajós János, br. Jósika Gábor, dr. Finály Henrik, Szász Domokos, Molnár Sándor, Petrán János és dr. Tutsek Sándor. A városi képviselőtestület kiküldöttje a

választmányban, dr. Vajda Gyula. Ezekén kívül a választmány tagjai Kolozsvár sz. k. város polgármestere, gazdasági előadója és főmérnöke.

A nemzeti tornaacsarnok sikerült házi versenyt rendezett a napokban. A versenyeket megelőzőleg szabad gyakorlatok és szertornázások voltak. A verseny két részből állott: kezdők és haladók versenyéből. A kezdők versenyében (magas ugrás) győztes lett Czigler Géza, a haladók versenyében (súlydobással egybekötött távugrás) győztes lett Topavicza M. A versenyeket társas-vacsora követte, melyen az egyesület összes tagjai rész vettek: toasztokat mondtak Keresztesire a tornaacsarnok vezetőjére az ifjuságra stb.

A győri tornaacsarnok javára serényen adakoznak. Magvassy Mihály tornatanár közzétett a kimutatást mely szerint eddig 1073 frt gyűlt be e célra.

A „temesvári torna-club“ márczius 26-án, szombaton (a főgymnasium tornaacsarnokában) vívással egybekötött házi tornaünnepélyt rendezett.

CSÓNAKÁZÁS.

Egy év a „Nemzeti hajósegyület“ életéből.

Legrégibb csónakázó egyesületünk a „Nemzeti hajósegyület“, mely ez évben üli meg negyedszázados jubileumát közelebb tartotta évi közgyűlését. Ez alkalommal a gonddal szerkesztett évi jelentésből közöljük az ismeretlenebb részeket:

A hazai evezősport közérdekű eseményei közül a lefolyt 1891. évben kétségkívül első helyen áll az országos evező szövetség ügye, a mely egyesületünk kezdeményezése folytán, a megvalósulás stádiumába lépett.

Az evező szövetség létesítése céljából szeptember 21-re Budapestre országos értekezletet hívtunk össze, a melyen egyesületünkön és a Tiszai Regatta Szövetségen kívül a „Hunnia“ és „Neptun“ budapesti, a pozsonyi és győri, a „Torontál“ nagybecskereki, a temesvári, a Maros aradi egyesületek vettek részt és a szegedi egyesület a szövetség létesítéséhez hozzájárulását írásban jelentette be.

Az értekezlet az országos evező szövetség létesítését egyhangulag és lelkesedéssel elhatározta; megállapította azon vezéreszméket, melyeknek alapján a szövetséget megalakítandónak tartotta és az alapszabályoknak kidolgozására bizottságot küldött ki.

Az értekezlet által kiküldött bizottság tisztében ez óta eljár és örömmel jelentjük a t. közgyűlésnek, hogy az alapszabályok tervezetét nem csak elkészítette, hanem azokat sokszorosítva, az értekezleten részt vett egyesületeknek nyilatkozat tétel céljából már megküldötte. — És így bizton reméljük, hogy az országos evező szövetség most már rövid idő alatt megalakul és működését, melytől mindnyájan a magyar evezősport emelését várjuk, meg a folyó 1892. évben tényleg meg is fogja kezdeni.

Egyesületünk a lefolyt évben úgy tagokban mint esz-közökben nevezetesen gyarapodott, az evezések száma pedig örvendetesen emelkedett.

Egyesületünkbe a múlt évben 14 új rendes tagot vettünk fel ellenben 5 rendes tag az egyesületből kilépett, 3 rendes tag pedig vidékre költözvén, magát a vidéki tagok sorába tétette át. — Tagjaink száma az év végén tehát az elébbi évhez képest, és pedig: a rendes tagoké 40-ről 46-ra és vidéki tagoké 2-ről 5-re emelkedett.

A hajók indulásának száma nem sokkal több ugyan

mint az előző évben (1890-ben 1048, 1891-ben 1136) de a hajók által megtett kilométerek száma (1890-ben 6437, 1891-ben 7253 kilométer) már 816 kilométerrel több és még nagyobb a különbség a két év között, ha az egyes tagok indulásainak és az egyes tagok által megtett kilométereknek számát tekintjük. Ugyanis tagjaink 1890-ben összesen csak 1590-szer indultak és csak 10479 kilométert tettek meg; ellenben tagjaink 1891-ben 2426-szor tehát 836-tal többször indultak és 16270 kilométert tehát 5801 kilométerrel több utat tettek meg mint 1890-ben.

Ezek a számok igazolják, hogy tagjaink evezési buzgalma fokozódott és hogy tagjaink a lefolyt évben, ellentétben az előbbi évekkal, inkább a csapatvezetést művelték, amit határozott előnyek tartunk.

Az évad kezdetén belépett új tagok tanításában az e célból általunk eleve felkért tanítók, ifj. *Szentgyörgyi Imre* és *Lintner Sándor* tagtársaink dicséretes tevékenységet fejtettek ki és rajtuk kívül a tanítással Dr. *Szohner Lajos* és *Jankovich István* tagtársaink is sokat foglalkoztak. — Fogadják mindannyian egyletünk szives köszönetét buzgó fáradozásaikért.

Szívesen emlékezünk meg jelentésünk folyamán az egyleti tagjaink hozzátartozói köréből felvett növendékekről is, kik a lefolyt évben szintén élénk tevékenységet fejtettek ki.

Végül nem mulaszthatjuk el annak kiemelését, hogy habár egyletünk mint „Nemzeti hajós-egylet“ ezelőtt 28 évvel, vagyis 1864-ben alakult meg, mégis a folyó évi április 20-án és 21-én éri el 25 éves évfordulóját azon napon, melyen egyletünk jelen atakját nyerte.

1867. évi április 20. és 21-én irták alá ugyanis az akkor fennállott „Nemzeti hajós-egylet“ és a „pesti evező és vitorlázó kör“ azon szerzőpést, mely az egy célra törekvő két külön testületet egyesítette. A nemzeti hajós egyletnek 17 tagja és a pesti evező és vitorlázó körnek 22 tagja „Unio nemzeti evező és vitorlázó egylet“ cím alatt egy egyletté alakult, hogy aztán még ugyanazon v folyamán, a június 9-én megtartott regattán, az egylet életében eddig elért legfényesebb győzelmeket arassa. Az ujonan alakult egylet azután hosszú és nehézkes nevével minél hamarabb megváltoztatta és néhány év múlva már ismét mint „Nemzeti hajós-egylet“ szerepelt.

Ezen kegyeletes visszaemlékezésünk alkalmából örömmünkre szolgál azt is kiemelni, hogy a régi „pesti evező és vitorlázó kör“ volt tagjai közül tagjaink sorában üdvözölhetjük még Radisits György rendes és Rácz Gyula tiszteletbeli tagukat, akik még ma, 25 év múlva is ugyanazon lelkesedéssel barátjai egyletünknek és az evező sportnak, amely lelkesedéssel 25 év előtt az ujonan alakított egylet céljainak megvalósításában részt vettek.

Nem fejezhetjük be jelentésünket anélkül, hogy meg ne emlékeznénk azon barátságos estélyről, melyet a lefolyt év nyarán egyletünk részére a „Hunnia“ budapesti csónakázó egylet saját csónakházában rendezett. Az az őszinte barátság és az a szívélyes bajtársi viszony nyert ezen estély alkalmával méltó megünneplést, mely a két egylet évek során át össze tartja és a melynek további ápolását mindenkor legkellemesebb feladatainak fogjuk tekinteni.

A választmány.

Egy év a „Hunnia“ csónakázó egylet életéből.

A „Hunnia“ csónakázó-egyesület jelentése az 1891—92. egyleti évről megjelent s előterjesztetett az április 9-

én tartott évi rendes közgyűlésen. A jelentésből közöljük a következő részeket:

Az egyesület működését abban az irányban vezettük, a melyet az elmúlt évek folyamán helyesnek ismertünk fel, s a melynek vezérelveit alapszabályaink 6-ik szakasza a következő szavakkal fejezi ki: „Az egyesület célja az evezés és vitorlázás társas művelése, testedzés, erő és ügyesség szerzése“: s hozzátéhetjük még: a kellemes szórakozás.

A mi nézetünk szerint az egyesület az itt megjelölteken kívül nem tűzhet más célt maga elé; legkevesebbé tekintheti pedig céljaid versenyeknek rendezését vagy az azokon minden áron való részvételt, mert a verseny soha sem lehet egy egyesületben állandóan meghonosított intézmény, nem lehet egyéb mint az összegyűlemllett erőfeleslegnek időszakonként való levezetése.

Mi a lefolyt évben ilyen erőfelesleggel nem rendelkezünk. Az egyesület többszörösen ért elemi csapások arra kényszerítettek, hogy első sorban vagyoni helyzetünket hozzuk rendbe, a mit szigorúan takarékos gazdálkodásunkkal el is értünk. Épületünket, összes felszereléseinket jó karba helyeztük, a tulajdajra deszkáztattuk, összes csónakjainkon a futóüléseket kerekéken forgókra alakítottuk át, s magán az épületen is több célszerű javítást eszközöltünk. Ezenfelül egészen letörlesztettük 360 frtos takarékpénztári adósságunkat, s le fogjuk törleszteni a folyó évben a még fennmaradt 500 frtos váltótartozást is.

Igaz azonban, hogy a múlt év költség előirányzata olcsó szerencsés volt, hogy a tényleges eredmény a rendes tagdíjainál 56 frttal, a hátralékoknál 44 frttal, egyebekből 21 frt 20 krral haladta meg az előirányzottat, míg a kiadásoknál az előirányzatnak 129 frt 96 krral alatta maradtunk.

Feladatunknak másik része az volt, hogy fiatal tagtársainkat az evezésben képezzük, bennük az együttérzést a közszellemet felébresszük s ekképen az egyesületnek az embernyagban is kétet szerezzük.

Hogy ez az utóbbi törekvésünk mennyire sikerült nem mi vagyunk hivatottak megítélni. De arra van jogunk hivatkozni, hogy az egyesületi élet a legelőkelőbb volt, az összetartást a collegialis szellemet mi sem zavarta, az evezés és uszás kellő gyakorlásáról pedig eléggé tanuskodik az egyesület naplója s az evezési kimutatás.

Azt hisszük tehát, hogy nem csalódunk, ha a lefolyt egyleti évet az erőgyűjtés esztendejének nevezzük el.

Bittó Aurél
titkár.

Halászy Jonó
elnök

A polai yachtregetta. Polából táviratozzák, hogy e hó kilencedikéről elmaradt regatta, mely a Commadore díjért versenyez, délelőtt 9 órakor ment végbe gyönyörű időben, de erős északi szélben. Részt vettek az Irene, Sophie, Valerie, Blachcoak, Nippon, Marcella, Kincsem, L'hironnelle, Jetti és Alix-yachtok. A yachtok közül többet a yachtszabályzat megszegése következtében diszkvalificáltak. A díjat, ezüst serleget a Jetty nevű yacht nyerte el. Kilenc óra tizenöt perczkor a haditengerészeti zászlókkal szépen feldiszitett 14 evezőcsónaka kelt versenyre, melyek közül a Novara iskolahajó I. és III. számú csónaka és az Alba iskolahajó II. számú csónaka értek legelőször célhoz és nyertek 12, 8 és 4 aranyból álló díjjakat. A verseny végét a parti járművek regattája képezte. A regattánál Ferdinánd főherceg toskanai nagyherceg is jelen volt ki nagy érdeklődéssel kísérte a hajók mozdulatait és fényképezési felvételeket is eszközölt. A vendégek közt vannak: Bathányi herceg, Andrássy Géza gróf, Nugent gróf, Harrach gróf, Hütterott. Szarvasy Sándor. Mednyánszky báró, Bartakovics Árpád, Hohenlohe Egon herceg, Walterskirchen báró.

Az oxfordi cambridgel esónak verseny az oxfordi egyetemi polgárok győzelmével végződött. A Themze mindkét partján négy mérföldnyi hosszúságban, ember ember hátán állott kik addig is míg a verseny elkezdődött a kintornások, póznák mászók jóvendőmondók és más éleemes kóklerek ügyességén mulattak. A versenynek pompás idő kedvezett. A „Daily Graphic“ rajzoló költött léghajóval követték a versenyzőket s rajzai

kat postagalambokkal küldték a nyomdába mely a versenyről a verseny végével már pompásan ilusztrált külön számot adott ki. Hogy a lap kelendő volt, az nagyon természetes.

Csónakázás Nagy Becskereken. Nagy-Becskerekéről írják lapunknak: Regattistáink, akik a múlt évi titeli versenyek alkalmával oly szép jelét adják versenyképességüknek, már erősen készülődnek a nyári versenyekre, melyek július hó elején Szegeden fognak végbemenni. Hogy kik és minő versenyen vesznek részt, az egyelőre még megállapítva nincs. Bizonyos azonban, hogy a versenyeken már be lesznek mutatva az egyet új hajói is, melyeknek keresztelése május hó 15 én, a rendez tavaszi közgyűlést megelőző napon fog végbemenni. Az egyet reményli, s az előjelek után számíthat is rá, hogy a keresztelés fényes ünnepek között, Torontál vármegye színejavának jelenlétében fog végbemenni. Lesz e napon bál is és bankett. A hajók „keresztmamái” mint halljuk a következő urhölgyek lesznek: Dániel Elnőné, Gerliczy Ferencz báróné, Baich Eszter báróné, Baich Margit báróné és Bobor Sarolta.

A csónakázás és a tanuló ifjuság. Rendkívüli fontossága és örvendetes esemény készül Győrött: bevezetik a csónakázás sportját a középiskolába. Mily régóta agítalunk ez ezúttal mellett s imé az első kísérlet! Ha sikerül ez, örök dicsősége lesz a győri főreáliskolának és a csónakázó együletnek. Győrből ugyanis a következőket írják: A csónakázó egylet is megkezdte működését a szép tavaszi napok beálltával. Az ünnepélyes megnyitás napja ugyan még nincs meghatározva, de már több indulás történt. Most még egyelőre a hajók tatarozásával s rendezkedéssel van elfoglalva s hihetőleg csak májusban fog e nemes sport a kellő használatnak örvendeni. Mint halljuk, a reáliskola tanári testülete elhatározta, hogy a főiskolai ifjuság részére szintén szereznek be pár hajót, akik mérsékelt díj fizetése mellett avattnak be az evezés tudományába. S minthogy a főiskolai ifjuság idegen — az iskolán kívül eső testület, egyesület tagja nem lehet, tehát saját körükben alakítanak csónakázó-egyesületet. E testező sport mindenesetre hasznos és kedvelt multság lesz ifjainknak.

A temesvári regatta klubb april 7-én délután tartotta meg évi közgyűlését Kovács Sebestyén Aladár elnökle alatt. Az évi jelentéseket tudomásul vették és a tisztikarnak jegyzőkönyvileg köszönetet és elismerést szavaztak. A klubb elhatározta, hogy részt vesz a Szegeden tartandó szövetségi versenyen és erre a célra több új csónakot beszerez. Az új csónakok elkeresztelése a jövő hónapban ünnepélyesen megy végbe. Az erre megtartott tisztujítás eredménye a következő: elnök Kovács Sebestyén Aladár, alelnök Mayer Károly, igazgató Hild Lajos, kapitány Schoor Lajos, titkár ifj. Mencer Rezső, pénztárnok Laczay Endre, szertárnok ifj. Králik László, ügyész dr. Reiner Géza, választmányi tagok: Jankovich Miklós, dr. Hollósy Gyula, Müller Károly, dr. Roth László, dr. Kohányi Viktor és Neuhold József. Végül a választmányt megbízták az alapszabályok módosításával. Ezzel a közgyűlés véget ért.

A nemzeti hajós-egylet márcz. 31-ikén tartotta Bedő Albert orsz. főerdőmester elnökle alatt rendes közgyűlést. Az évi jelentés szerint van az együletnek 3 tiszteletbeli, 46 rendes és 5 vidéki tagja és 2 elvéje; a csónakok száma 26. Az egylet az idén tartja meg alakulásának 25. évfordulóját. A tiszta vagyon 7936 forint és 49 krajczár; a közgyűlés Parko R. Vilmost tiszteletbeli tagnak választotta. A választásnak, mely egyhangu volt következő az eredménye: elnök lett: Bedő Albert, igazgató Fülep Kálmán, jegyző dr. Szohner Lajos és dr. Draskovich István, pénztárnok Csuka Lajos, választmányi tagok: Csete Kálmán, F Farkas László, Fischer József,

Jankovich István, Pscherer Miklós és Stand Lajos. — Ezután társas-vacsora következett.

A keszthelyi csónakázó egylet f. hó 3 án közgyűlést tartott, melyen dr. Csanády Gusztáv elnöki jelentésének tudomásul vétele után a választmány javaslatára kimondatott, hogy a csónakázó egylet a korcsolyázó klubbal egyesül, e végből alapszabály módosítás eszközözendő. Az egylet a várostól a csónakázó-egyleti pavilon körül egy kis területrezt fog kérni. A folyó évi költségvetés, mely a választmány által előterjesztetett, elgogdatott. Végül a tisztikar lemondott és új választás eszközöltetett. Dr. Csanády Gusztáv elnökle mellett a régi tisztikar választott meg, cs pán a titkár új: Biró József személyében.

LÖVÉSZET

Budapesti polgári lövészegylet

A budapesti polgári lövészegyesület választmányának 1892. Aprilis 5 én tartott ülésében *Érczhegyri* Ferencz főlövész-mester elnökle alatt felolvastatott a vöröskereszt egyesület Budapest II. ker. főiskolának ajánlata, hogy a felső magyarországi inségesek javára a lövész egyesület által Május 1-én rendezendő kerti ünnepélyt közösen rendeztessék, a választmány azonban tekintettel a közgyűlés utasítására, saját neve és czime alatt kívánja ezt rendezni, a lövöldei helyiségeket azonban a vöröskereszt által rendezendő ezen jótékonyági ünnepélyre szívesen átengedte.

Elhatározta ezuttal a választmány, hogy a bemeleti díj személyenként 1 frt. családjeggy azonban 2 frt-jával fog elárusítani. Az ünnepély rendezésével a lövész- és a gazdasági bizottságot bizta meg.

Megalakultak az egyes albizottságok is és pedig a lövész bizottság elnöke: Havas Sándor, a gazdasági bizottság elnöke: Hampel Sándor, a tekepálya és vigalmi bizottság elnöke Dr. Toldy László, a vadász bizottság elnöke Liptay Lajos.

Mintán 14 új tag ohajanak hogy az egyesületbe felvélessenek hely adatott, az ülés berekesztetett.

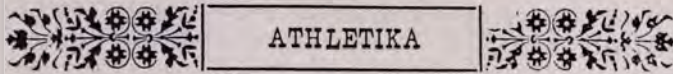
Lakner János
egyesületi jegyző.

Nemeslelkű alapítvány. Szávoszt Alphons a budapesti polgári lövész-egyesület egykori helyettes főlövész-mestere s a magyar lövészet kiváló vezérférja — mint lapunknak írják — nagylelkű alapítvány tett a budapesti polgári lövész-egyesületben: egykori tevékenysége emlékeül 443 frt 45 krajczárnyi tagsági alapítványt tett. Vajha Szávoszt nemes példája utánzókat teremthetne.

A budapesti polgári lövész-egylet megnyitó lövészete május 1-jén lesz a felvidéki inségesek javára rendezett ünnepélylyel egyidejűleg. A belépti díj 1 frt lesz.

A negyedik osztrák lövész-ünnepély junius havában Brünbnben lesz. Az ünnepélyes bizottság igen meleg hangon irt levelet küldött Szávoszt Alphonshoz, melyben nemcsak öt hívják meg az ünnepélyre, hanem fölkérlik, hogy a magyar lövészek között csináljon propagandát, hogy minél számosabban látogassanak ki Brünbnbe. Mindenesetre nagyon óhajandó volna, hogy lövészeink közül minél többen vegyenek részt s diadalt szerezzenek Magyarországnak.

A bajai ezéllövész-egylet f. hó 18-án d. u. 3 órakor tartja rendes évi közgyűlését a városháza nagytermében.

ATHLETIKA

Borbély György bajnok.

(Képpel.)

Erdély egylet leghíresebb athlétjának Borbély György bajnoknak mutatjuk be itt hű képét abban a sport öltözetben, a melyben híres gyalog kirándulásait tette. Borbély nevével lapunk olvasói évek óta majd minden számunkban találkozhatnak. Életrajzát még 1886-ban a „Herkules” közölte először s azóta szerzett sport-diadalairól mindig híven számoltunk. A ki valaha megírja Magyarországnak sporttörténetét, az külön lapot fog szentelni Borbély Györgynek. S itt följegyezzük, hogy a reá vonatkozó adatok legbiztosabban a „Herkules” 1886 ik évi 22-ik számában s a kolozsvári athletikai club II-ik és III-ik évkönyvében találhatók föl. Ezeknek kiegészítéséül azonban most is közlünk egy-két ismeretlenebb adatot.

Borbély ifjúkorából említésre méltó adat, hogy diáksága alatt nagy nyomorral küzdött, de ennek dacára is mindig meg tudta őrizni férfias önértetét. A kolozsvári református iskolából megszökött Debreczenbe s itt tette le az érettséget.

Nem érdektelen fölemlíteni, hogy 20 frttal gyalogolta be Magyarországot kilencz hét alatt. S 200 frttal veloczipédezte be szintén kilencz hét alatt tóthor-szágot. Mikor pedig már annyira vitte a dolgát, hogy 20 frt havi jövedelme lett 100 frttal belépett a lapitónakaz erdélyrészi közművelődési egyesületbe.

1890 szept. 14-ikén megnősült s boldog házassága már egy fiúval ajándékozta meg.

Az athléta versenyeken szerzett számos emléktárgyakon kívül 27 érmet nyert. Az utóbbi években nagyobb sport-bravurt nem csinált, de kiváló szerepet játszik Torda sőt egész Erdély társadalmi és sport-életében. Jelenleg 32 éves, és nagy mult áll mögötte, de jövője egyszer mind az erdélyi sport-élet föllendülésével áll összefüggésben.

A „Magyar Athletikai Club”

1892. évi nyilvános tavaszi viadalának feltételei. A verseny napja: 1892 május 26. d. u. 2 $\frac{1}{2}$ óra. Nevezési zárnapi 1892. május 21. d. u. 7 óra.

A Club irodája: VIII, Eszterházi-utca „Nemzeti Lovarda.”

I. Juniorok versenye. (Zártverseny.) Táv. 200 méter. A „M. A. C.” azon tagjai részére, kik még nyilvános diadalon díjat nem nyertek — Elsőnek a club bronz érme.

II. Távolugrás (Nyíltverseny.) Az iramodás tetszés szerinti, az elugrás 10 cm. magas ugró deszkáról történik.

Minden versenyző egy próba ugráson kívül mely azonban nem kötelező és eredményként nem számít — háromszor ugorhat.

— A három ugrás közül a legnagyobb számít. A leugráskor a hátraesés, vagy a visszalépés az ugrást érvénytelenné teszi és csak, mint a három ugrás egyike jön számításba. — Az ug-

rás távolsága az ugródeszka élétől a versenyzőnek leugráskor hát-

rább álló sarka nyomáig számít

— Elsőnek a club arany érme, ha 6 m. 30 cm. ugrott másodiknak ezüst

érem, ha 6 m. ugrott s mindazoknak bronzérem, kik 5 mtr. 70 cm. távolságot ugrottak.

III. Sikfutás. (Nyílt verseny.)

Táv. 91.3 m. (100 yard.) — Elsőnek a club ezüst érme, ha a távolságot 11 mp. alatt futja meg, külön-

ben bronz érem, a másodiknak bronz érem, — Az elsőnek, ha a távot 11 mp. belül teszi meg, még tiszteletdíj is. —

IV. Téreleny-verseny. (Nyíltverseny) Sikfutás táv 40 $\frac{1}{4}$ m (1/4, angol mfd.) Elsőnek a club ezüst érme, másodiknak bronzérem.

V. Kezdkerékpár-versenye. (Zártverseny.) Táv. 1000 m. Mindennemű gépnek. — A „M. A. C.” azon tagjai részére, kik még nyilvános kerékpár versenyen díjat nem nyertek. — Elsőnek a club bronz érme.

VI. Sikfutás. (Nyíltverseny) Táv. 200 m. Elsőnek: a club arany érme, ha a távot 25 mp. alatt futja meg, különben ezüst érem és tiszteletdíj ha legalább öt versenyző fut. A második: ezüst éremmel, a harmadik pedig bronz éremmel lesz díjazva, ha azonban öten nem futnak, a második bronz érmet kap, a harmadik nem díjazatik, — A minimalis idő 27 mp. mely alatt be kell futni a távot mindazoknak, kik díjra igény tartanak. de ha az első sem futná meg 27 mp. alatt, úgy az első mégis bronz ér-

met kap.

VII. Súlydobás távolba (Zártverseny.) Súly 16 angol font (7 $\frac{1}{4}$ kgl.) A dobás 10 cm. magas deszkáról történik

— A ki dobás közben, vagy közvetlen a dobás után a deszkáról lelép, annak dobása, csupán mint a megengedett dobások egyike jön tekintetbe de eredményként nem számít. — Eredményként, a megengedett 4 dobás legnagyobbika számít — Elsőnek a club ezüst érme, ha a súlyt legalább 9 m. 60 cm. távra dobja, ellenkező esetben bronz érem, a másodiknak bronz érem.

VII. Kerékpárverseny térelőnnyel. (Nyílt verseny.) Táv. 1 angol mértföld (1609 m.) Mindennemű gép számár. — Elsőnek: a club ezüst érme, másodiknak: bronz érme.

IX. Bajnoki sikverseny. (Zártverseny.) 1/2, angol mfd. (80 $\frac{1}{2}$, méter) Idő: 2 percz 10 mp. — Díjjak: az elsőnek

BORBÉLY GYÖRGY.

a club ezüst érme. s bajnokjelöltség ha a távot 2 p., 10 mp. alatt megfutja, és reá nézve a club bajnoki szabályai kötelezők — Második győzelemért az első, a bajnok jelöltség fenntartásával újra ezüst érmet nyer: a harmadik győzelemmel pedig megnyeri az állami arany érmet, serleget és bajnoki címet. — Ha a távolság befutása a kitűzött időn túl történt, akkor a verseny nem mint bajnoki hanem mint egyszerű verseny számít, és az esetben az első: a club ezüst érmet, a második: bronz érmet kapja, de csak ha a távolságot legkevesebb 2 p. 0 mp. alatt futották be.

X. Kerékpár verseny. (Nyíltverseny) Táv. 2 ang. mfd. (3218 m.) Mindennemű gépnek. — Elsőnek: a club ezüst érme és tisztelet díj, másodiknak bronz érem; ha azonban halkan versenyeznek, úgy az elsőnek, mint fent, a második: a club ezüst érmet: a harmadik bronz érmet nyerl.

XI. Ökölvívás (Zárt verseny.) A versenyző párok sorsbuzás utján állítatnak össze. — A küzdelem „6 volt“-ra megy — A „volt“-okat háromtagu bizottság számolja. — Elsőnek: a club ezüst érme másodiknak bronz érem, ha a versenyben legalább három oly athléta vesz részt, kik a boxolást már egy tanév óta gyakorolják ha csak két versenyző áll ki, második díj nincs. Minden pár versenyenél a legyőzött „eláll“. — Ha esetleg három versenyző maradt, akkor ezek első párjának legyőzöttje mérkőzik még a harmadik fennmaradtal is ha azt legyőzi, kapja második díjját, — ha pedig újból legyőzetik „eláll“, mely esetben a két győztes döntő küzdelemben mérkőzik az első és második díjért.

XII. Gát- verseny. (Nyíltverseny) Táv. 1 angol mfd. (1609 m.) 5 kör, Körönkint 3 összesen 15 drb, 85 cm. magas sővényvel — Elsőnek a club ezüst érme, másodiknak bronz érme: ha azonban az első 5 p. 30 mp. alatt futja be a távot, tisztelet díj is

XIII. Vigasz- verseny. térelőnyel. Sikfutas. Táv. 300 mtr. Mindazok számára, kik a viadal napján első díjját nem nyertek. — Elsőnek: a „M. A. C.“ tagjai által felajánlott tiszteletdíj. —

ifj. Dr. Pekár Imre
titkár.

Salamon Zsigmondot Szeged társadalmi és sport-életének kiváló tagját súlyos betegség érte, neje Salamon Zsigmondné szül. Gaál Jolán folyó hó 12-én éjjeli 3 órákor élete 31. évében, boldog házasságának 14-ik évében hosszas szenvedés után elhunyt. A gyászoló férj fájdalomát enyhítse a közrészvét.

A kapuvári atletikai-club már megkezdte a labdázást az urad. majorban lévő gyepen, a melyen a tagokon kívül vendégek is résztvettek. A bevezető játék az általánosan ismert nagy-méta volt, a melyet 10-en játszottak, a kik aztán nem győzik eléggé dicsérni a labdázás edző és üdítő hatását. A rendes labdázó idő heten int egyszer, szombaton d. u. 6 órákor lesz. A club a felvidéki inségek javára Dr. Pátz Ottó elnök kezdeményezésére sikerült hangversenyt rendezett.

Vívó tanfolyam Szegszárdon. Sztrakay Norbert fővárosi vívómester a nyár folyamán vívó-tanfolyamot akar Szegszárdon tartani.

A Keresztessy-jubileumra nagyon folynak az előkészületek, melyeket *Kisvári Kiss Ferencz* ügyvéd vezet. Az ünnepi album számára Keresztessy élet és jellemrajzának megírásár — mint értesülünk — Sasvári Ármint a kereskedelmi muzeum titkárát kérték föl.

Megszűnt sportlapok. A „Fin de Siècle“ czimű turistalap a Coock-féle utazási iroda reklámújságja, melyet Rétháti Köver Géza sok igyekezettel szerkesztett, megszűnt. Bukása előtt pár héttel választotta hivatalos közlönyül egyik előkelő sportegyletünk. — A budapesti kerékpáregylet még furábban járt s hivatalos közlönyével a „Kerékpár-sport“ t. l nem csak hogy megbukott a lap' hanem a szerkesztője Jászapáti Kaszás István — mint a napilapokban olvassuk — számos csalást követvén el a törvény elől megszökött.

VELOCIPÉDEZÉS

A velocipédezés Vas megyében. Szombathelyről írják: A kerékpározás a jó idők beálltával az egész vonalon megindult. Igazán elmondhatjuk: „Kerékpáros itt, kerékpáros ott, kerékpáros mindenütt!“ Egy sereg új ember is van már a megszóktott Földesy, Udvary Feri, Dr. Huber, Radányi Emil et consorteseken kívül, a kik most biciklin ülve sietnek a város poros levegőjéből a közeli falvakba. Főképp vasárnap igen sok a kerékpározó. A kezdet nehézségeit rövid idő alatt le lehet küzdeni. Csak a lét elején volt alkalmunk egy festőművész jelöltet megfigyelnünk, amint a hosszú utczába gyakorolva magát, néhányszor alaposan felfordult. De ma már vigan cigarettázva kerékpározik minden felé! Mi abban, hogy a kerékpározás annyira divatba jött, Udvary Feri könyvének a hatását látjuk, aki annál is inkább meglehet elégedve czéljának e gyakorlati eredményével, mert kerékpárosaink közt kezd mindinkább meghonosodni Udvary azon eszméje is, hogy a magyar kerékpáros magyar sportruhában biciklizzék. S innen van az, hogy az új kerékpározók nagyrészen már a magyar sportruha díszelég.

24,000 velocipédistának a chicagói világkiállításra össze hozni s egy nagy fölvonulást rendezni.

A „Hunnia“ bicicli-club már elkezdte kirándulásait, egyszer már Gödöllőre is kerekedett.

TURISTA-SPORT.

Kettős kereszt a Gerlachfalvi csucson. A magyar Turista-Egyesület központi választmánya f. hó 2-án tartott ülésében Gaár Frigyes szombathelyi kir. közjegyző indítványára el. atározta, hogy a millennium alkalmával kettős keresztet állít fel a Gerlachfalvi csucson.

VADÁSZAT

Főherczegek a velencei tavon. József főherczeg fia: József, Ágost és László főherczegek a mult hó 31-én a velencei tavon részt vettek a tiszteletükre gróf Cziráky Antal által rendezett vadászaton. A vendégek voltak: báró Fiáth Miklós főispán, gróf Esterházy Andor, Béla és László, gróf Wurmbant ausztriai földbirtokos, Miehli Jakab és János kanonokok, Elek Gusztáv ezredes, gróf Zichy Kázmér, báró Trautenberg Frigyes, Meszlény Pál, Régl Dezső, Chernel István, dr. Szűts Andor ügyvéd, Durneisz Sándor pákozdi tiszttartó. A vadászatot Meszlény Pál rendezte. A vadászat az egész tó szélességét fogta el a pákozdi parttól a dinyési partig. A vadászat 10 óra után kezdődött s délben félórai pihenő volt. 1 órákor a vadászatot újból folytatták egész 4 óráig. A vadászat eredménye fényes. 823 darab jött terítésre. A főherczegek kitünően mulattak — és tekintettel arra, hogy először vadásztak tavon s így a vadászatot nem szokták meg: nem csak jól lőttek de sikerrel is. József Ágost főherczeg 40, László főherczeg pedig 63 vadat ejtett el. A főherczegek gróf Cziráky Antal fogatán indultak fél 5 órákor Lovasberénybe, honnét saját négyeseiken tértek vissza Alesutra. A vadászat alatt gróf Esterházy Andor egyik fegyvere elrepedt, de komoly baj szerenczére nem történt. Mindazonáltal a robbanás arca egyik oldalát és szemét jól megperzsoltte.

LŐSPORT.

Tavaszi löversenyek. A jó idő beálltával már megkezdődtek az előkészületek a májusi löversenyekre. A gyepon nagyon ruganyos s a reggeli galoppok már javában folynak. A versenyeket a következő napokra tűzték ki: május 8, 10, 12, 15, 17, 19 és 22; a versenyek mindig délután három órákor kezdődnek. A magyar lovar-egylet igazgatósága az 1892. évre összesen negyvenegy yockeynek adott lovaglási engedélyt; ezek közül husz már lovagolt a mi gyepünkön, huszonegy új ember. A tavalyi turf-botrányokban kompromitált jockeyek közül — mint már megirtuk — egy sem kapta meg az idén a lovaglási engedélyt.

KARLSBADI

cipő-külön-
legességek.Kajári
Dezső

Budapest, Dorottya-utoza 8. szám a.

Ajánlja legdusabb választékban

férfi-, női- és gyermek-czipő-áruit
a téli idényre

a legolcsóbb árak mellett. — Különös figyelemmel

koresolyázó regatta-, velocipédező-, turista- és
hegymászó tornaczipőket, vadász csizmákat

mindennemű bőr- és vászonból urak, hölgyek és gyermekek részére

ugymint: tisztí cipők, galoschnik vagy gumi cipők,

ugy szinte vízmentes cipőket és kényes lábra kü-
lönlegességeket nagy választékban raktáron tart.Vidéki megrendelések mérték vagy minta-czipő szerint leggyorsab-
ban eszközöltetnek.

Pályázati hirdetés.

A nemzeti tornaegylet igazgató választmánya pályázatot hirdet a tornaművezetői állásra. Pályázhat minden oly egyén, ki magyar állam polgár, teljes kora önálló egészséges, a tornázásra alkalmas ép testű, a ki egyleti tornázás vezetésére képességgel bír s a magyar nyelvben ugy szóltan, mint írásban teljesen jártas.

Ezen állással következő ellátás jár és pedig: 1800. azaz ezer nyolczszáz o. é. forint évi fizetés. Az egylet házában (Budapest VIII k. Szentkirályi u. 26. sz.) természetbeni lakás.

A pályázati kérvények keresztlevéllel, egészségi bizonyítvánnyal, képesítési okmannyal, az eddigi gyakorlati működést igazoló bioonyitvánnyal s egyéb a pályázó által netán szükségesnek vélt képesítő okmányokkal és mellékletekkel felszerelve bezárólag f. 1892-évi május hó 31 ikének déli 12 órájáig Bernáth Béla orsz. gyűl. képviselőhöz, mint az egylet titkár-ügyéséhez (I. koronaherceg u. 18. Budapest.) küldendők be, a hol a szerződés tervezete is megtekinthető, kívánatra pedig ez megküldetik.

Az igazgató választmány által megválasztott tornaművezető legkésőbbén f. 1892. évi augusztus hó 15-ére tartozik állását állandóan elfoglalni.

Az igazgatóválasztmánya szabad választás jogát magának fentartja. Budapest 1892 évi április hó.

A nemzetközi tornaegylet igazgató választmánya.

PÁLYÁZAT.

A pozsonyi ág. hitv. evang. lyceumban a tornatanitói állomás a jövő tanév kezdetével betöltendő. Az adandó heti órák száma 16, a díjazás 600 frt. Pályázhatnak oklevéllel bíró egyének vallásra való tekintet nélkül. A kellően felszerelt folyamodványok f. évi ápril hó 20-ig a lyceumi igazgatósághoz beküldendők.

Pozsonyban, 1892. márczius hó 5-én.

Dr. Samarjay Károly,

a pozsonyi ág. h. ev. egyházközség felügyelője.

Különlegesség: Prince of
Wales férfi-övek.

Az összes sport-
nemekhez szük-
séges ruházati
cikkek u. m.

Verseny és
training
INGEK.

nadrágok, sapkák és cipők legna-
gyobb raktára.

Sigmund József

Budapest, IV. Városház-uteza 2-4

LAWN TENNIS CZIPÖK.

FLANNEL INGEK.

Az iskolai tornázás összes ruházati kellékei.

Alapított

1850. évben

Ő Felsege a király legma- Minden verseny alkalmá-
gasabb személyes elisme- val legelső érmeikkel ki-
rése!

Cs. és kir. szabad. Chemiatechnikai labororium. hectograf-, gummiáru és

KAUTSCHUK BÉLYEGZŐ-GYÁR

erőműtani és véső műintézet mindennemű irodai szükségletek gyára

egyész **TINTNER J. E.** mérnök

A felséges kir. család több tagjának, ugyszinte a legmagasabb bel- és

külhoni hatóságok, előjáróságok, intézetek stb. szállítója.

Budapest, Kigyóter 2. szám. — Bécs, V. Krongasse 6,

saját házában.

A „HERKULES“ mulattató melléklete.

PIHENŐ

A „HERKULES“ előfizetési ára a „PIHENŐ“ mulattató melléklettel együtt negyedévre 1 frt, félévre 2 frt, egész évre 4 frt. A „Pihenő“-r külön előfizetni nem lehet. Előfizetések és hirdetések a „Herkules“ kivatalába (Budapest VIII., József-körut 5.) küldendők.

Egy naplóból.

Írta: Lukács János.

Mi is csak az a szív? Furcsa kérdés; hát egy husdarab. De az is igaz, hogy furcsa husdarab. Néha megfér benne az egész nagy világ máskor meg annyira elzárkózik, hogy nem tud feléje utat találni egy kis porszem. Nézzük például az én szívemet. Ugy érzem, hogy a mindenség ös-zes boldogsága itt keresett lakást. A sphaerák zenéje nem bájolta el jobban azt a bizonyos ó-kori bölcsét — a nevét annyi bölcsnek ki tudná emlékezetében tartani, — mint a mennyire engem elragadt ennek az iczi-piczi kis jószág-nak zakatolása. Nincs benne semmi ütem, hanem azért vannak pianok — akár a hüs esti szellő játszana fúrteimmal; — crescendok, akár ha a Jóska „Cserebogár, sárga cserebogárral“ kezdetné és a „Barna kis lány csitt, csitt, csitt“-tal végeztetné ablakom alatt az éjjeli zenét; — forték — olyan, mint a méhdongás, korán reggel csak a köpü körül hallatszik, később az egész nagy kertet felveri csendjéből; sőt még fortissimok is; biztat, hogy már egyszer repüljünk ki, hiszen mi vagyunk a mindenség központja, s ha mi tovább szállunk, ez is velünk költözik. Várjunk csak kis barátom; mielőtt kiszállanánk s elfoglalnók a fejedelmi sas birodalmát, vessünk számot a körülményekkel. Az a görög léghajós — a Csiky illusztrált mythológiában Ikarusnak hívják — megkíséرتette a napba feljutni; persze ő nem a szív szárnyain evezett, hanem az értelem seprőtollain — felfuvalkodott volt szegény — de meg is járta; zsupsz aláhullott a tengerbe, s édes apja soha meg nem találhatta, hogy engedetlenségeért jól eludrágolja. Hát biz ez nem valami biztató példa; maradjunk egyelőre itt lennt, hátha akadunk egy bolygóra, ki megteszi a fáradságot, hogy minket, mint fénylő napot, követni fog. Talán nem is kell messze keresni, ott van Jóska; elszóltam magamat, már is a bükkfa tetején volt, hogy kakukfiakat szerezzen s talált üres fészket. De azért mennyire büszke volt, hogy tépett ruhával, ágaktól meghasogatott arcczal és kezekkel esett le a fáról. Vagy a Pista; minden négy órákor elsétált ablakunk alatt, én reudesen — csupa vétségéből ott kötök, olvasom vagy madaramat — akkorákat sóhaj, his kanári megrebbeben tőle. Hát Bandi minden héten nyullal kedveskedik, s a mi fiú... A rossz nyelvek azt susogták, hogy a csöszökkel áll élénk... delmi viszonyban, de ki hiszi, berek mindig irigyek voltak. Eg... hát maradunk a földön. Te pedig... seld magad szépen; ne szertelent... nyit. Ne zsongj, ne dobogj, ne varj

oly lármásan, s más perczen ne hallgass oly mélyen, hogy én kétségbeesve kérdezzem, talán hűtlen lettél régi kedves lakóddhoz. Az utóbbi időben ugy is nagyon sokat alkalmatlankodol, sokszor kell kezeim szorításával elfojtanom kiabálásodat. Tehát pszt!

15 . . . 1890. Hála Isten! A mi lábaink alatt is megmozdult a föld, lesz valahára bál, még pedig előkelő-, válogatott közönséggel; ott lesz a megye eliteje. Mindjárt vén leány vagyok — már a 17. évet eltapodtam — s mégis csak egyszer mulattam, táncoltam kedvemre, mikor kis leányból nagy leányvá avattak, mikor hosszú ruhát kaptam. Ennek pedig kerek másfél esztendeje. Mily boldog voltam akkor, repültem, tomboltam örömben. A mama kétségbe volt esve, hogy agyon-tánczolom magamat; a tata szidta a civilizációt, mely ilyen boldogsággal vezeti a világba a fiatal leányt; a fiatalság törte magát utánam, taposták egymás tyukszemeit — bámulom, hogy csak két párbaj keletkezett; a leányok azóta nem állhatnak ki, irigyek reám. A mai meghívón a jelszó: egyszerűség. Tehát fehér ruha zöld szalaggal. A zöld amugy is a remény-ég színe. Én talán csak evezhetek a reménység duzzadt vitorláival?

Elragadó fény, szemkáprázató pompa. Az ékítések, ékszerék, ruhák csillogása, elbódítja az agyat, nem lehet feltekinteni szédülés nélkül. Most kezdem érteni, miért sima a parkett, miért sikulnak el oly sokan rajta. Azért, mert azok a csillogó, epedő szemek, lázas izgatottsággal pirult ajkak, mosolygva csevegő piczi szájak ellenállhatlan fegyverek. Itt pedig ugyancsak mozgósítatik minden eszköz a diadal biztosítására. Hova leszek én az egyszerű moll köntösömmel? Bizonyára észre sem vesznek. Kedvem volna sirni és jól megecizálni füleimet ügyetlenségem miatt, miért nem raktam fel arany fülfüggőimet, gyémánt karpereczemet, hogy tulszárnyalám a Barna Gizát meg a Szöke Olgát, kiken ugy is minden talmi. Ime még az az idegen, de tagadhatlanul csinos tűzérőhadnagy sem mutatatta be magát; folyton az Olgának udvarol. Ugy látszik nem tudja, hogy nem mind arany, a mi fénylik. Jól van. Ha nem tudtuk előrelátók lenni, elégedjünk meg azzal, a mit kapunk. Elkeseredetten táncoltam, szinte tomboltam mérgemben, de a tánc forgatója egymás mellé sodort, szemünk összevillantak és a tour végével már ajánlották Azary Ottót. Még egyszer beletekintettem mély tűzű szemembe, csendes komolyság, néma bánat honol. azokban, de az én nyugalmas kedélyem csendjé felzavarta e pillanás. Keblem feszült, lélekzetem zitálttá lett, a vér arczomba szökönt és többé nem tudtam magamról. Fejemet vállá

főle hajtottam, bódító leheletét libegve szivtam magamba, s repültem az ő karjai között. Ha a boldogság alatt le nem rogytam, ha az öröm le nem sujtotott, azt az ő gyengéden segítő kezeinek köszönhettem. Mié t is lett reggel? Vagy miért az a konvencionális szokás, mely a hajnal hasadtával véget vet a legnagyobb örömnök. Jó éjt, szép álmakat kívánok — miután a mamától a másnapi látogatásra engedélyt nyert.

De vajjon nem fogjuk-e ébren látni azokat a szép álmakat? Pá édes Ottó!

Itt nem teszünk dátumot. Minek megmérni akarni a boldogságot? Minden perc, minden pillanat egy örökkévalóság. Nincs multam, elfeledtem, nincs jövőm, nem kívánok, de van jelenem és az Ottóm képe. Egy mozdulatlan változatlan pont ez az én életemben. Ha nappal szemeimet lehunyva ábrándozom, ő őrzi magányom csendét; ha nyugalomra hajtom fejemet ő, áll mellettem őrangyal módjára. Ő és mindig csak ő. Honnan az egész valómat felforgató változás? Miért nem maradt meg szivemben a Jóska, Pista, Bandi emléke? Miért taszitotta ki ezeket a az Ottó képe? Felelnék, de nem tudok, különben talán jobb is e kimondhatlan, megfoghatlan bizonytalanság. Jó, mert mindig rejt magában valami újat, valami meglepőt. . .

Négyszer jött el és lefegyverezte a mamát és tatát; magamat nem is számítom, minthogy én az első rohamnál kapituláltam. Kívitte, megígértette, hogy elmegyünk a jogászbálba. Hat hét és a pesti redoutban fogunk lejteni. Akkor ismét látom Ottómat. Az-az; dehogy. Mindig vele mulatok; vagy hajfúrteimmal eueleg, vagy a zongora mellett áll forgatva — csodálatos dolog, hogy kezeink mindig érintkeznek, sőt egyszer — Uram bocsá — majdnem megcsókolt. Szeretném is megtudni, hogy milyen az a férfi csók, azt mondják édesebb a méznél. No de erről csitt! Ha a mama megtudja, lesz ne mulass. A helyett inkább kérjük az Istent, hogy távolítson el mindent, a mi e csendes boldogságot megzavarhatná. Vajjon igaz-e, hogy a boldogság is néha öl? Nem tudom, de szeretnék sirni; szívem annyira tele van a kimondhatlan és ellenétes érzelmek árával, hogy félek a kiömléstől. Az áradat pedig mindig pusztít. Istenem el ne hagyj! virraszsz boldogságom felett!

Vágyaimnak netovábbja; álmaimnak tündér-vára, látlak tehát szép Budapestem. Utczáid zaja, épületeid elegancziája, kirakataid bübijos változatosága hódolatra kényszerítenek, elszédítenek, hanem azért — megbocsáss szívesemért — legfőbb érdemed az, hogy Ottóm téged tisztelt meg

állandó jelenlétével. Milyen is lennél nélküle? Nem tudom elképzelni. De mit tennék én most nélküle? Ez már valóban megfajthatatlan talány. Ki csevegne nekem oly elragadással a főváros nevezetességeiről, szellemi életéről, mulatságairól, színházairól, divatjairól, szép asszonyairól, ha ő nem volna? Kit bámulna meg Budapest aranyifjúsága, ha nem minket ketten? Csak azt az egyet nem szeretem, hogy oly erősen fixíroznak a nőkre. Önkénytelenül is mellemre emeltem kezemet, hogy kiegészítsem a kivágott köntösöm hiányát; az a hely már égett a sok rászórt tüztől. Boldog, kimondhatatlan boldog vagyok. . . . Firdusi felcsigázott képzelme nem tudta a bűbajos kikelet pompájában a valóságot megközelítően lefesteni. Nem, mert mindaz a szépség, mindaz a varázs eltölpül a mi bálunk fénye, pompája előtt. Nem is kísérlem meg azt leírni; lehunyom szememet és átadom magamat az ábránd ringató álmának. Így félig ébren megittasulva a kéjtől szaladok, futok, rohanok e bódító forgatagban. Biztosítva vagyok az elmerüléstől, Ottó a hajósom. Egyelőre Ottó volt a tánczosom, de később a szó szoros értelmében megrohantak, nem győztem a neveiket megjegyezni, de az tény, hogy egymás kezeiből kapkodtak ki a souper-csárdás végén úgy villogott a mama szeme, mintha engem már kikiáltottak volna bálkirálynővé. Körül rajongtak; Ottó közel sem jöhetett. Nem vagyok öndicsékvő, de szent igaz, hogy legtöbb bókot nekem kellett végig hallgatnom. Egyik fekete szememben a menny minden üdvét, vagy a pokol minden kárhozátát felfedezte, másik — úgy találta — hogy nevető ajkaim megszegegyenítik a rózsapiros hajnalt; a harmadik egy pár hajfürtömért kész volt a világot átvelocipédezeni. A negyedik . . . de annyi szépet ki hinne el magáról? Valami igaznak azonban kell lenni benne és Ottó mindezekről még nem szólt.

A felkelő nap aransugarai pajzán ugrálva lopódtak be ablakom redőin. Ingereltek, csufoltak restségemért; otthon abban a kis városban — mindig virágaim között, illatár és madárdal mellett köszöntöttem őket és most párnám fodrai közt alig akadnak rám. Ugyan ne durcáskodjatok! Ti, kik Budapestnek annyi féltve őrzött titkát lestétek el, ne tudjátok, hogy ez budapesti szokás? Aztán azért is kérhetnék egy kis kegyelmet, mert szememet az egész éjjel nem tudtam lehunyni. A jogászból kiválóbb alakjai szüntelenül előttem lebegtek; első természetesen Ottó. Azonban a mamának is alig ha csendes nyugvása volt, a szomszéd szobában. Szertelenül nagyokat kacagtam. Hogyne! A nő kicsi kezeiből lehull a legyező, felemelni nem tudja, mert be van fűzve, figyel-

mezteti udvarlóját, azt a karcsu katonatisztet, és az naivul kérdezi, vajjon nem fűzhető-e ki Ő Nagyságát? Miedort viselt az istenadta! Azért voltak olyan hangya derekuak, azok az ifjuraak! Ottó, az egészen más, kineveti az afféle haszontalanságokat. Csókolni, nem! megenni való ember! Ujjabb diadalt nyert. Ezután állaudóan Budapesten lakunk, csak nyárra vonulunk el Balatonfüdre, vagy Tuszádra. A tata hasztalan appellált a gazdaságra; ott a gazdatisztek, s meg a tata is haza rándulhat néha. Végeredmény elegáns lakás az Andrásy-uton! Tehát Isten veled kedves szülővárosom! Szeretlek, örömmel gondolok rád! s talán — ha a nagyváros zaja elfáraszt — visszatérek erőt szerezni. De most ki nem elégtesz! Jóskaid, Bandiid meg Pistaid, kedves gyerekek, de tulságosan naivok és szerfelett holdkórosok. Egyebet sem tudnak, mint sóhajtozni, ábrándozni, meg szerelmes verseket írni. Ez a budape-ti ifjuság más, merész, bátor, kitartó az ostromban, finom érzékű a fegyverek megválasztásában. Én hála Istennek vértézve vagyok nyilak ellen; csak nevetem erőködéseiket. Szívemnek egyetlen oltára, lelkennek feltálatl idealja te vagy Ottó! Minden gondolatom, minden érzelmem feléd irányul, benned gyökerezik reményeim zöldelő fája: általad nyilott ki életem rózsája. Szeretlek édes egyetlenem! Nem mondjuk egymásnak, egymás szeméből olvassuk ki. . .

Hogy is volt csak? Csend! öntudatomtól megfosztatni még addig nem szabad, míg át nem éltem gondolatban életem csendes idylljét és lesújtó tragikumát. „Ha a nagy város zaja kifáraszt, visszatérek néha új erőt szerezni“ íráom egy év előtt naplómba. Ha, ha, ha! Mihamar bekövetkezett a viszontlátás. Hogy is volt csak? Megnyitlak előttünk a főváros legelőkelőbb körei. Estélyek, látogatások, hangversenyek egymást érték. Én mindenütt egyike voltam az ünnepeleeknek. De rá is szolgáltam, hűséges tanítványuk lettem. Nekik nem tetszett az én kisvárosias szerénységem; elnevezték szögletességnek. Ha szememet nem hordoztam körül merészen, hódítólag: a szenteskedők közé osztottak be. A természet csak azért halmozhat el egy nőt kegyeivel, hogy ez az adományokat értékesítse, szeméit szegezze kihatólag a férfira, hogy ennek szive lázat kapjon a sugaraktól; pajzán hangos nevetésével bódítsa el agyát, tudjon ügyesen kacintani, lekötelezőleg bátran mosolyogni. Aztán meg folyton Jókait, Eötvöst, Tolnayt, Vértessyt olvasni! Mit érünk az ő idealizmusokkal? Az életet úgy kell venni, a mint van! Ugy a mint Zola, Daudet, Paul de Kock, Ibsen, Tolstoj leírják. Néha talán visszatetszőknek látszanak; de a rossz vér, mely az emberiség ereiben kering,

a legundokabb dologra is képes; sors ellen küzdeni balga, mert eredménytelen harc. Utóvégre is egy „Nauá“-ban, egy „Kameliás hölgy“-ben ki ne ismerne magára. Volt ideje az idealizmusnak, a hitnek is, de ma túlhaladott álláspont, korunk jelszava élvezni. A mód és eszközök a zava után igazodnak. Elborzadtam e tantól, láttam a mélységet, a melybe aláhullok, éreztem a súlyt, mely alább és alább huz. És mégis volt benne valami bódító. Az érzékeket oly kellemesen csiklandoztatta, hogy a mámor elborította értelmemet. A húság ördögét felkel-tette szívemben, tetszeni, hódítani vágytam. Ottó minderről nem tudott. Ő ledönthetetlenül állott keblem oltá-rán, de azt is megakartam próbálni, hogy lehet bolondítani, hogy lehet rágamat az Ottó irigylésreméltó jegyesévé tennem. Szórtam a szememből. Gyujtottam mindenütt. Később azt is megtanultam, hogy ez a mód nagyon célszerű eszköz Ottó áhatatosságának kipróbálására. Ha eszer hiuk lettünk, ha az elsőség p máját akarjuk elragadni, sohasem tük, hogy mikor tettünk eleget a c elérésére. S mert nincs kitűzött hat pontunk, állandóan haladunk a képzökéletesség felé. Egy idő óta én szokatlan hangokat hallottam; a k löttem repeső aranylegyek képlete kezdtek zümmögni. A nóta bizony falusi libácskáról szólott, ki a főrosba jöttekor gondolni sem merészmásra, mint a tündér-mesék, lovag-re gények minden szépségével felékesít kedvesére, de később másokat is reszített — néha csókokban is nyilvánu — kegyeiben. Ekkor megrémült Talán csak nem engem értetek? egyikük elég szentelen volt egy csókot rabolni, de azért ki pott. Előérzetem nem csalt: e zígés vihar előjele volt, mely az é dugságotat örökre elsöpörte. A mu helyeken az én nevem felett éltek, röhögtek, sőt fogadtak is. F Ottó meghallotta s megtiltot egyikük saját szerencsés tapasz hivatkozott s a következő p vér borította el arcát. Ottó fé méletlenül rohant hozzám. Fels tan, annyira megszorította kez hegve kérdezte, miért semm meg lelkének örök eszménye, csaltam meg oly hűtlenül? Elsápad Elbeszélte a történeteket s én nem hettem magamat; nem, mert kaczé gom s Ottó iránti bizalmatlans volt oka mindennek. Ő csalód görnyedt meg a fájdalomtól; a szé séget, háziasságot, őszinteséget sze bennem, de azt már — legalább a lág előtt — lehánytam volt, a húsá szereplési vágyat gyűlölte, s azt szedtem. Vége, vége, sóhajta, többé az voltam, kit szeretett. Mama megsemmisíltén állottak a kir h

V I G A S Z T A L Á S .

Holnap bizonyosan párbaj lesz belőle. Az egész Budapest csak rajtam fog mulatni, élcelődni, az újságok pikáns megjegyzésekkel fogják az esetet publikálni az egész országban. Összeomlottam, leborultam az Ottó lábaihoz; kezeimet tördelve kérem, hogy hamég egy szemernyi van keblében a régi érzésből, ha valaha szeretett, ne fogadja el a kihívást, hadd legyen egy zuga szép hazámnak, hol én meghurczolyva nem leszek, s így a kigunyolás félelme nélkül megvonulhatok. Fájdalmas hörgés tört fel férfias melléből... és tántorogva távozott. Többet nem láttam. A kihívó segédeknek azt felelte, hogy mámoros fővel, öntudatlan állapotban követte el a sértést. Temessünk. Milyen szép halott ez az én boldogságom. Fehér az ártatlanság; zöld a reménység; piros a szeretet. Ezek a részek. Borítsunk rá szemfedelet; öltünk gyászruhát.

Hagyjátok csak a dalt nekem.

Idő, világ, sors, emberek!
Kik életfámat tépitek,
Hol egykor egy madársereg
Dalolva fészket épített...
Im' hulló lombja szerteszét!
Avarját busan csörtetem...
De ám vigyétek levelét...
Hagyjátok csak a dalt nekem!

A dal hatalma isteni,
Világot alkot semmiből,
S új lombokat tud kelteni
Reményfákon, ha porba dől...
Lelkem, ha búvászányára kél,
Hulló virágim' nevetem...
Körültem öröközőid levél...
... Hagyjátok, ah, a dalt nekem.

Ha fenn lebegve a dalon,
Elnézem e sötét golyót;
Aranyhegy itt minden halom,
S sár és iszap: ezüst folyók...
És újra zendül a kihalt
Tündéri kar szent berkeken...
Vigyétek a rideg valót,
Hagyjátok csak a dalt nekem!

A tűzében, miként az ércz
Felolvad mi-dei érzelem,
S míg a salak a porba vész,
Kristályl'yá lesz: a szerelem...
E drága gyémánt többet ér
Egy koronánál — kebleden!...
A koronák csillámiér'
Hagyjátok csak a dalt nekem!

Lelkem, kit itt bu, gond gyötör,
Lerázva földi börtönét,
Föllengve, miud magasbra tör,
Mint hernyó, mely szárnyat cserélt...
S a csillagok hó fényinél,
Míg lantom dalra pengetem:
Rám új örömmek napja kél...
Hagyjátok, ah! a dalt nekem!

S ha elsötétül a világ
S az élet útja kődbe vész,
Napom már-már alkonyra hág,
És lábam sirba süllyedez:
A dal, ah, ott is főlemel,
S megnyitja bája kék egem...
Am voszazen minden, minden el!
Hagyjátok csak a dalt nekem!!

Illyés Bálint.

A halál kapuja előtt.

Irta: Lukács Gyula. 115

Ha egy ütközetbe induló hadsereg sorain végig nézünk, a legkisebb lavatheri tudomány nélkül is leolvashatjuk a hadiak arczáról, hogy az egyik vágygyal vagy közönnnyel, másik szent félelemmel indul arra az utra, melyen oly könnyen, s oly olcsón osztják a halált.

Kipirult arczu ifju az egyik, ki megrendül tán, ha édes anyjának fájdalomról hoz hirt a posta, de most kíváncsisággal akarja tudni, milyen is az a halál. Másik már férfi, halvány arca élénken illusztrálja, hogy ő egy cseppet sem kíváncsi az ütközet borzalmaira, a halál keserveire; valószínű, midőn erre gondol, nem tudja felejtetni otthon hagyott hitvesét, gyermekeit.

Mikor a muszka csapatok, utolszor mérték össze fegyvereiket a török hadsereg bátor katonáival, a küzdők vakmerőségéből vagy óvatosságából ovasztuk ki, melyik a könnyelmű ifju, melyik az aggodó családapa. De mi magunk újságírók is így osztályoztuk magunkat, s én is, kit akkor még kedvesen csak csogó babák nem kötöttek e földnek sarához, beteges nem törődéssel hallgattam az orosz bombák dörgését, golyók sívítását, előbb Ajazlarnál s Karahasánkőjnél, később Kaceljevónál s Verbokánál.

Pedig akkor már meglegyintett a férfikor szellője. Hát még midőn gyermek ésszel kelle szembe nézni a biztos halállal! Szinte rémülettel gondolok vissza, hogy volt idő, midőn nagyobb fájdalommal néztem azon tanya elpusztulását, melyen csak kovártélyos voltam, mint a magam életét, melyhez már már hozzányult a világ legelső doktora, a halál.

Régen, nagyon régen volt ez. Az 1870-ik év elején történt, mely eszten-dőnek január hónapja emlékezetes betűkkel van beírva a tengerészek kalendariumába. A hónap 7-ik napján vihar alakjában nagy ünnepet rendezett a természet, s tartott öt napon keresztül. Másfél ezer gálya iparkodott Anglia déli kikötői felé, öt napon keresztül vergődtek a hullámbérczek között, próbára volt téve a tengerész-szívósság és bátorság, de ezek ereje sokszor megtört a természet hatalmán, s az öt keserves nap alatt elpusztult több, mint ötszáz hajó. Ezek közt volt a mi gyönyörű három árboczosunk is.

Velünk a vihar hamar végzett. Az első nap éjjelén ránk zuditá hullámainak óriásait, s a szép gályából lett egy formátlan hajóroncs, melyet a hajósnép nem is iparkodott többé a biztos révbe vezetni, egyetlen célunk volt egy pár órával, vagy ha lehet, egy pár nappal elődázni a már biztosnak hitt halál bebocsátását.

Keserves, embernem...
delmet folytattunk napokon keres.
Étlen, szomjan s álmatlanul álltunk óráig a szivattyuk mellett. Nem volt onnét szabad mozdulni csak egy percze is. A fiatal matrózok nóta szóval dolgoztak, az öregebbek, kivétel nélkül családos emberek, lehorgasztott fővel nyomogatták a szivattyuk emeltyűit, csak néha vegyült egy-egy sóhajtásuk a vidám matrózdalok közé. Őket mai család láncozta jobban az élethez.

Nem tudtam őket vigasztalni sem vig anekdotákkal, sem a rumos palaczkokkal. Pedig most mesterségem volt a vigasztalás.

Mikor a katasztrófa ért bennünket, kapitányom magához hivatott, s a következő parancscsal állt elő:

— Veszve vagyunk. Az angol partoktól 190 mérföld választ el bennünket. Ha egy darabig tarthatjuk magunkat, s addig a vihar lecsendesül, a mi nincs kilátás, s aztán valami hajóval találkozunk, a mire még kisebb a kilátás, tán megmenekülünk. Én össze vagyok törve, a hajó vezetését Önre bízom. A fő dolog az, hogy matrózain kétségbe ne essenek, s kitartással dolgozzanak. Nekik nem szabad ismerni a veszély nagyságát. Ha ön akár szóval, akár kétségbeesésével elárulja azt, lelévöm.

Erre a biztatásra ugyan nem volt szükségem, de annyi bizonyos, hogy érthetően volt mondva.

Fel tehát a szivattyukhoz! E pol munkánál ritka kilátásokban gyönyörködhattunk. Körülöttünk ordítottak habzó hullámok, s látnunk engedé mint koronásodik meg egy-egy hullámbércz, aztán ördögi iramodással rol félénk, hogy a párkány nélküli hajó lesodorja azokat, kik még megmaradtunk. Az árboczokról a széttépett lál foszlányaival játszadozott az ork kaczér kedvében nagyot csattogta azokkal, mint a béres, hosszú ostorán sudarával. Mi derékig érő vizben födöttünk a hatalmas természettel. Egy hullám átcsapott rajtunk, s a szél megfagyasztá atazóit, hogy ujjnyi vastagságu jégpán ott bennünket.

Huszoney órai küzdelem hagytuk e munkát. A szivat gadtak, nem emeltek többé sem.

Dézsákkal mertük a vizet, s a multságban is eltelt egy nap az „Eden“ nevű norvég bárka közelünkbe. Hajlandónak mutat mentési kísérleteket tenni.

Ez a mentési kísérlet így papir olvasva igen mulatságos. A töröt egyik lakója kötelet köt derekára a hajó hátulján, mire a mentőhajó siklik mellette. Mikor legközelebb hozzá, a kötel másik végét átadja, egy „Isten segits!“ kiáltással belev magát a tengerbe. — A mentő ha

személyzete most a lehető gyorsan áthuzza a kötelet, melynek végén néha egy ép ember, néha egy csonka tengerész, máskor egy hulla van. S ezt a munkát ismétlik annyiszor, a hány ember van a törött hajón. Nem kell hozzá egyéb, csak kötél, meg halni kész tengerész.

Ebbe a vízi utazásba elpusztul a vállalkozók kétharmada. De megmarad egyharmad, a mi mégis jobb, mintha mind elveszne.

Matrózaink örömmel fogadták ezt a tervet. Mindenki azt hitte, benne lesz az egyharmad részben.

Nekem sehogy sem tetszett ez a gyalázatos menekülés.

— Én nem megyek egy tapodtat sem. Ha veszni kell, inkább pusztuljak el a saját házunkban, mint idegen területen.

Magam maradtam indítványommal.

Hanem jött egy váratlan segítségem. Mellettem szavazott a vihar, mely nem engedte közelünkbe jutni a mentőhajót, s két órai sikertelen próbálgatás után az „Ede“ is tovább vitorlázott.

Munkára, munkára újra. Egy pillanatnyi alvás, egy falat kenyér nélkül, még két napig küzdöttünk. A hajó már félig volt vízzel, nem is kormányzott. Minden pillanatban várhatuk az elmerülést. De a vihar sebesen vonszolt bennünket Breszt felé. Már csak 47 mértföldre voltunk a francia partóktól.

Ha a nyugati vihar még 8 óráig tart, hajónkat odavágja valami sziklához, s akkor meneküljön, a ki tud. Reményeink nemelkedtek.

Hanem ekkor a vihar egyszerre keletre fordult, A szélirány változása miatt a hullámok még böszebbek lettek.

— Nincs többé menekülés, — kiáltott a kapitány, — nincs többi mit titkolni, jöjjen össze a hajós nép az utolsó imádságra.

Ott láttam az öreg matrózokat zokogva tündelni, s a fiatalokat a mint nyekedvően mormogták a szent zsolozs-

velem mi történt. 22 év múlva is nem bevallani. Imádság közben, leve, elaludtam, s mondhatom, an aludtam. Csodálatos könnyel a halál percei előtt nyugodtan

Imádság után kijelentettük, hogy a jobb két óránk van még élni. Ez rendített meg. A hitbe vetett meggyarázhatlan bizalommal, tán kéjes ömmel vártam azt, a mi már elkerülhetetlen, s jóízű mosolygással gyujtotm rá a pompás havannára, azon datban, hogy ez az utolsó szórakoztatóm.

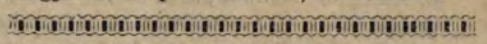
E perczben a szükre szabott láthatáron, a „Nyanza“ angol gőzös hatalmas körvonalai tüntek fel. Segélyt kértünk. A „Nyanza“ tovább evezett. Borzasztóbb volt ez a négy napi szenvedések összeségénél. A végső pilanatban

azt hittük, mentve leszünk, s ime reményünk is magunkra hagy bennünket.

De az angol gőzös nem hagyott veszni, hanem a vihar felül fordulva, hatalmas testével a hullámokat iparkodott felfogni, s egy fél óra múlva mentve valánk.

A „Nyanza“ fedélzetéről, először is elhagyott gályánkra tekintettem. Ott lebegett még tépett vitorlákkal, tört árbocczsal, s a vészlobógokkal. Szorulni éreztem mellemet, és keservesen sirtam. A halállal küzdve, a halált látva, egy perczre sem tudtam elborulni, s midőn elhagyatva láttam hajónkat, melyhez a tengerészt egy megmagyarázhatlan ragaszkodás köti, nagyon mély fájdalmat éreztem. A fiatal tengerész könnyelműsége kevésre becsüli az életet, de sajnálja otthonát.

Az elhagyott gályáról le nem vettem tekintetemet, míg el nem tűnt a messzeségben. Azóta 22 év mult el, s a hajótörés szenvedései ritkán jutnak eszembe, de az elhagyott hajó gyakran megjeleni képzeletemben, álmaimban.

Hogy lövi Kurcz lesen a rókát?

Irta: Bársony István.

A pásadi vágást igazán arra teremtette az Isten, hogy gyönyörűsége teljék benne minden valamirevaló vadászembernek. A képzelhető legszebb hajlásos, hullámos terület az, pompás talajjal, dusan fűvező tisztásokkal, alig járható sűrűségekkel, s hogy semmire hiányozzék belőle, patak folyik rajta keresztül, tehát van vize a vadnak.

„S mégis csak úgy elvetve találtunk benne egy-két farka foglyot, meg néhány nagy szürke nyulat, azok is féltékenyek, vadabbak voltak a rendesnél. Az volt a baj oka, hogy tele volt a vágás rókával; a vörös ravasz elcsipte tavasszal a fészken ülő foglyot s megevett minden süldő nyulat. Ami megmaradt, az is örökös hajszában volt, nem pihenhetett soha, minthogy a rókák üldözték.

Vad nem igen lévén, annál többet üldöztük hát a rókát. Lőttük hajtók előtt, kopókkal meg lesen. Míg annyira megzaklattuk őket, hogy már kitanultak minden fortélyt, a hajtók közt visszatörtek, a kopók elől lyukba bujtak, a leshelyeknek meg még csak közelébe sem mentek. De azért uralkodtak tovább és szaporodtak szépen.

S mikor már úgy megokosodtak a vörösbőrű hunczutok, hogy egyikünk se tudta őket lövére kapni: Kurcz, a vén erdőőr, mégis minden héten beszámolt egy-kettőnek a bőrével.

Csudálkoztunk és fakgattuk az öregget, hogy miféle tizedelő szövetségben áll a lomposfarkú népséggel? Vagy talán valamelyes ösmeretlen módon fog ki rajtuk? — Csak hunyorgott, kacscintott és nagyokat köszörült a torkán.

— Lesen lövöm, de érteni kell ahhoz — mondogatta.

Lesre mi is jártunk, de rókának legtöbbször színét sem láttuk. Hallottuk a zörgését a bokrok közt, de az óvatos gazficzkó ki nem jött, körülszimatolt bennünket s mikor megorrontott, visszaholt a sűrűbe, még mielőtt fehér tarkóját megláthattuk volna.

Egyszer azután összebeszéltünk és rálestünk Kurczra.

Persze, hogy titka volt a vén impostornak. Mikor az erdőszélén csirkét öltek, ő elvitte a belét, este kiment vele a vágásba, ott spárgára kötötte s egy helyen, ahol kezdődött a füves talaj, ledobta s aztán huzta maga után a csirke-belet, be az erdőbe. Mikor egy nekitetsző pontra ért, ott hagyta a belet a földön, ő maga bevonult vagy husz-harmincz lépésnyire a sűrű szélébe s ugy várta a rókát.

A ravasz bundás rendesen ráakadt a véres zsiros nyomra, a poulard-illat felcsigázta az étvágyát, ugy sietett az Ariadne-vonalon Kurcz felé, hogy néha vágatva érkezett meg. Ott azután beadta a kulcsot, mert a vén erdőőr tudott a puskával banni.

Ejnye, ezt mi is utána csináljuk, nagyszerű gondolat.

Nem szoltunk neki semmit; a legközelebbi csirkés napon (vendégek voltak, sok volt a csirkepecsenye) jutott csirke-bél mindnyájunknak; észrevettük, hogy Kurcz is elkaparit egy csirkebelet, hagytuk. Hogy fog ez nézni, ha este nekünk is lesz rókánk!

Alig vártuk az alkonyatot, feleziheleltünk s mentünk a vágás felé.

— No Kurcz apó, lesz-e ma róka? — kérdeztük összekacsintva.

— Lesz, a kinek lesz, volt a delfü válasz.

Ki-ki e'indult a maga útján, külön; nem pörlekedtünk a helyért, mert minden hajlás egyformán jónak ígérkezett. Huztuk magunk után a csirke-belet, vigyázva rá, mint a szemünk fényére, hogy idejekorán el ne vesszen, le ne szakadjon,

Alig állottunk a leshelyünkön egy félóraig, már lőtt valaki. No ez nagyszerű, gondoltam én, ez ugyan jól kezdődik, lesz itt ma durrogatás szépen.

De bizony nem volt. Késő estig vártunk, lesekedtünk, de én még zörgését sem hallottam a rókának. Mikor már alig láttuk az utat, haza ballagtunk nagy bosszusan, szidva Kurczot, a hogy tölünk tellett.

Az öreg akkor már a második pipát szitta otthon s éppen készen volt a mai rókája megnyuzásával. Az ő lövését hallottuk olyan korán.

— De hat megbabonázta maga ezeket a rókákat? — fűrmeltünk rá mindnyájan egyszerre. Ma már nekünk is volt csirke-belünk, mégis hiába jártunk.

Az öreg kaczagott.

— Hát mért nem szóltak az urak? Nemcsak a'kell ahhoz.

Kiment s előhozott egy pár szétnyitott bocskorbórt.

— Látják ezt az urak? Szagolják meg. Mondják, mit éreznek?

— Semmit; börszagot; eczetszagot; volt a különböző felelet.

— Hát igenis, egy kis eczetszagot. Ezt a bocskort csak akkor veszem én fel, ha rókalesre megyek. A rendes cizmámban hiába is mennék, mert az minden lépésnyomon ott hagyja az emberszimatot; az a csizma már én vagyok. Ha az urak közül valaki azt a csizmát felhuzza s elmegy benne az erdőbe, a kutyám — ha nem lát engem — egy óra múlva is elindul azon a csizmanyomon, mert azt hiszi, én haladtam ott. A róka is megérzi az embert, akkor pedig lobol, akkor hiába lenne előtte akár egy eleven fácska, ott hagyja.

De ezt a bocskort én folytonosan áztatom eczetes vízben, ez csak egy vagy két óra hosszat van rajtam ilyenkor, mikor rókát megyek lesni, azután belekerül megint a páczba, ez a darab bőr már nem én vagyok; a rókának, ha bélyomra akad, eszébe sincs, hogy törődjék ezzel a furesza szaggal, mely hasonlatos ahhoz, ami akkor támad; mikor a nagyon árnyékos oldalakon penészedni kezd az eltonnyadt fű.

Megint ös-zenéztünk; biz ennyi eszünk nekünk is lehetett volna. Ez az egyszerű parasztember lefőzött bennünket a maga logikus eszejárásával, mert ezt a furfangot ő találta ki.

Nem egy próbát tettünk azután a Kurcz módszerével s mondhatom sikerrel; de azért miut mindennek, ugy ennek a módszernek is meg van a maga fogyatéka. Az tudnillik, hogy csak parasztnak való.

Bokor Julis.

Mikor a falut
Az éj betakarta
S fűzeknek südogott
A Vágvize partja,
Fűzesbe ment a leány
S boldog volt alatta
— Bokor Julist szeretője
Ölében ringatta.

Mikor a falura
Ráborult az este,
Boldogságát a lány
Bujdosva kereste,
Leült a vi-partra
S sirva nyögte átkát...
— Hajnal hasadtában csak a
Kendőjét találta.

Két csillag esett le,
De csak egy sirt ásnak,
Mért hittél te Julis
Szellő susogásnak?

Megcsalta a legény,
Pedig úgy szerette.
— Ne bántátok a sirbalmát,
Lelke jár felette.

Békecsalji Lajos.

Sphinx.

Irta: Szomaházy István.

Harmincz vagy harminczkét esztendő. Tizennégy év óta férjes asszony. Csinos, kívánatos, üde, mint egy őszi barack. Pompás fogai vannak, a teintje virul, a vállak és a nyak plastikus, átmenete elbájoló. Sötét haja alatt pár göndör, odalehelt fürt árnyékolja fehér b'ré, mely a legjavithatatlanabb ultramontánban is a szerelmi szocialismus gondolatát kelti életre.

A férje prózaibb, mint egy olajmalom, mindazonáltal szereti a gyerekeket, akik szám szerint öten sivitanak a gyermekszobában. A gabonausance minden árnyalatában otthon van, de a Fittthof monda létezéséről mitsem tud. Borzasztóbb ennél, hogy a világ összes regényeit megveti, s a Marlow & Cie. prokuristáját jobban ismeri, mint Daudet Alfonzot vagy Tolstoj Leot.

Ő nagysága azt képzei, hogy boldogtalan. A férje sohasem ér föl az ő lelkéig, mely csupa poesis és érzelem. Tizennégy év óta szünetlenül sovárogo egy rokon lélek után, s keserű kétségbeeséssel csináltat egy-egy kétszáz forintos toilletet s egy-egy harmincz forintos kalapot. Fényes ebédjük után a kis szalon fehér kandallója mellett kavargatva a fekete kávé, elkesebredve söhajtja:

— Sohasem fognak megérteni...

Gyűlöli a férfiakat, kik a női lelkek mélységeit sohasem járhatják be és veszedelmesen kaczerkodik az összes fegyverfogható ifjúsággal, mely a látóhatáron feltűnik. Álmadozva néz e kegyetlen kannibálok szemébe, vágygyl, reménynyel, csábító ígéretek özönével. A gyengébbek akként hullanak a lábái elé, mint a vacsoravesztő pillangó a kertii lámpa lángjába.

A férj, a ki megszokta, hogy a feleségének udvaroljanak, praktikus bölcseséggel így gondolkodik:

— Beszélgetsek, a meddig csak jól esik. A beszéd után aztán én következem sorra.

Ő megunná a szép asszonyt, ha a mások szemében nem látná azt a bizonyos sovárgó vágyat. Ez ingerli, mint a kaviár. A rajnai lazacznak is csak az a tudat adja meg a becsét, hogy a szegény emberek nem chetnek belőle.

A zöldben, a nagyobb társaságtól elválva ügyesen dől le az erdő buja pázsitjába, csipkés ruhája alól egy apró, éles czipőcske kandikál ki. És valami ostoba, csinos kölyöknek, ki szivdobogva követi, egy lyrai költő sóvárgásával ismétli:

— Ah, minő szép itt barátom... Hogszeretem az erdőt, a lombzizegést...

És a szegény fii, ki eddig csak a backfischek kaczerőségát tanulmányozta, boldogtalanul virraszt odahaza egész éjjel és a csábító asszonyról álmadozik.

Almadozik, mindaddig álmadozik, míg

egy nap végre öt cognacot hajt föl egymásután, s egy harmadik felvonásbeli drámai hős pozitúrájával nyögi a az apró czipők mellett:

— Asszonyom, szeretem önt, boldogtalan vagyok...

— Engem, szól csudálkozva, engem? Hogy juthatott eszébe ez a bolondság?

De a fii, kit a szerelemmel kombinált cognac emberfölötti bátorsággal öntött el, merészen öleli át és csókkal borítja a kezét, sima, fekete frizuráját.

— Szeretem önt, szeretem önt...

— Soha, válaszolja kipirulva, soha, értse meg! Ha imádnám önt, sem valánám meg soha, mert hü akarok maradni a férjemhez...

A soha a valóságban harminczhárom hosszú napra devalválódik, mert a volomás után az ötödik héten elbágytan dől a szerelmes ficzkó karjaiba s lélekzet nélkül susogja:

— Hagyjon el, az istenért... Ah, veszve vagyok, veszve vagyok...

És a haját rendbehozva, rózsásan, ragyogó szemekkel paracsolja:

— Menjen most, ne lássam... Me kell halnom, ha nem megy... Maj máskor, holnap, legyen irgalmas...

Egy kaczer, harminczéves asszony érett bölcseségével gombolyítja föl fiatal embert a legkisebbik ujjára, ama napon, melyen veszve érezte magát, pompás étvágygyl uzsonnával sötét hajában egy fesló rózsabú kaczeragya udvaroltat magának a concert legelső sorában.

Mikor a kölyket félytékenységi romok gyötrik, ártatlanul süti le a szemét, mint egy tizenhét éves gyermek pillantása, magatartása szüzebb a lovdesi szüzanyánál, s lesütött pillakka sugja:

— Ne kérdezzen barátom, ne bántson. Az az ember... istenem mit állok ki. Imád, pedig ön tudja, hogy a terhén van...

S lopva gyönyörködven a mod Torquemada kinjaiban, lesütött sz pillái mögöl egy gourmand igazi ézetével hallgatja, a mint a szegény gyáván könyörög:

— Legalább esküdjök meg, hogy terhére van az a szerelem... Hogy csak kénytelenségből türi, hogy irtózik...

— Hát kételkednék...

S a mig a legitim férj otthon — sutba dobván a gabonausancet és olajpogácsát — égő csókot nyom t felér karjára, mosolyogva gondolja

— Oh, ha a kis bolond látná...

De akkor is — viszonzván az ölést — hazug költői indulatok ébrednek föl a szívében, érzi hogy más, min a többi, hogy a férfiak gonoszak é önzök, s bizonyos nőies melancholiává támad föl lelkében a gondolat, hogy szinte maga is elhiszi:

— Sohasem értenek meg, soha...

Magyar királyi szab.

úszó és mentő öltözékre

ZADÁK LAJOS

kereskedő

Budapest, IV. Keckeméti-utca 13 sz.

specialis rakárt tart. Tengeri utazások, balatoni- és minden nagyobb uszó kirándulásoknál, vízi munkálatok- és az életmentéseknél nem uszók is teljes biztonsággal használhatják.

Az angol és hollandi mentő eszközökkel történt összehasonlítás és szigorú kipróbálás után

a „Budapesti önkéntes mentő-egyesület“

a

„Budapesti tüzoltó-egylet“

és több sport-egyesület a Zadák-fele uszó- és mentő öltözéket a legkitünőbbnek találták.

Az öltözék leírását, valamint árjegyzéket kívánatra a feltaláló ingyen küld.

Minden létező cigarettapapírok között a legtökéletesebb és felülmulhatlan, valódi francia

szivarkapapíros: **Le GLORIA**

Joseph Bardou & Fils-től

Perpignan és Párisban.

60 nagy arany érem, 16 nagy díszokmány, 20 „Hors Concours“ okmány.

Hüvely-különlegességek: „Le Gloria“ és „Vral Goudron“.

Kaphatók minden norinbergi és papír-nagykereskedésben, valamint minden dohány- és szivartőzsdében.

Fischer Győző

városligeti

testgyenesítő- és vizgyógyintézet

(ezelőtt D. Fischhof vizgyógyintézete)

Budapest, Városliget, Hermina-út 1525.

I. Testgyenesítés Hessing módszere szerint történik.

Az intézet kitüntetést nyert az 1889. évi orsz. kisdénevelési kiállítás alkalmával a „Hessing“ gyógy mód meghonosításáért.

II. Vizgyógy mód, dr. Fischhof rendszere szerint alkalmaztatik.

Felvételnek bennlakó és bejáró betegek.

Tramway, Omnibusz, Telefon

Programm bérmentve. Jutányos árak !!!

Különlegesség: Prince of Wales férfi-övek.

Az összes sportnemekhez szükséges ruházati cikkek u. m.

verseny és

training INGEK,

nadrágok, sapkák és cipők legnagyobb raktára.

Sigmund József

Budapest, IV. Városház-utca 2-4

Az iskolai tornázás összes ruházati kellekei.

LAWN TENNIS CZIPÓK.

FLANNEL INGEK.